

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

GÖTEBORGS UNIVERSITETSBIKLIOTEK

100159 4254

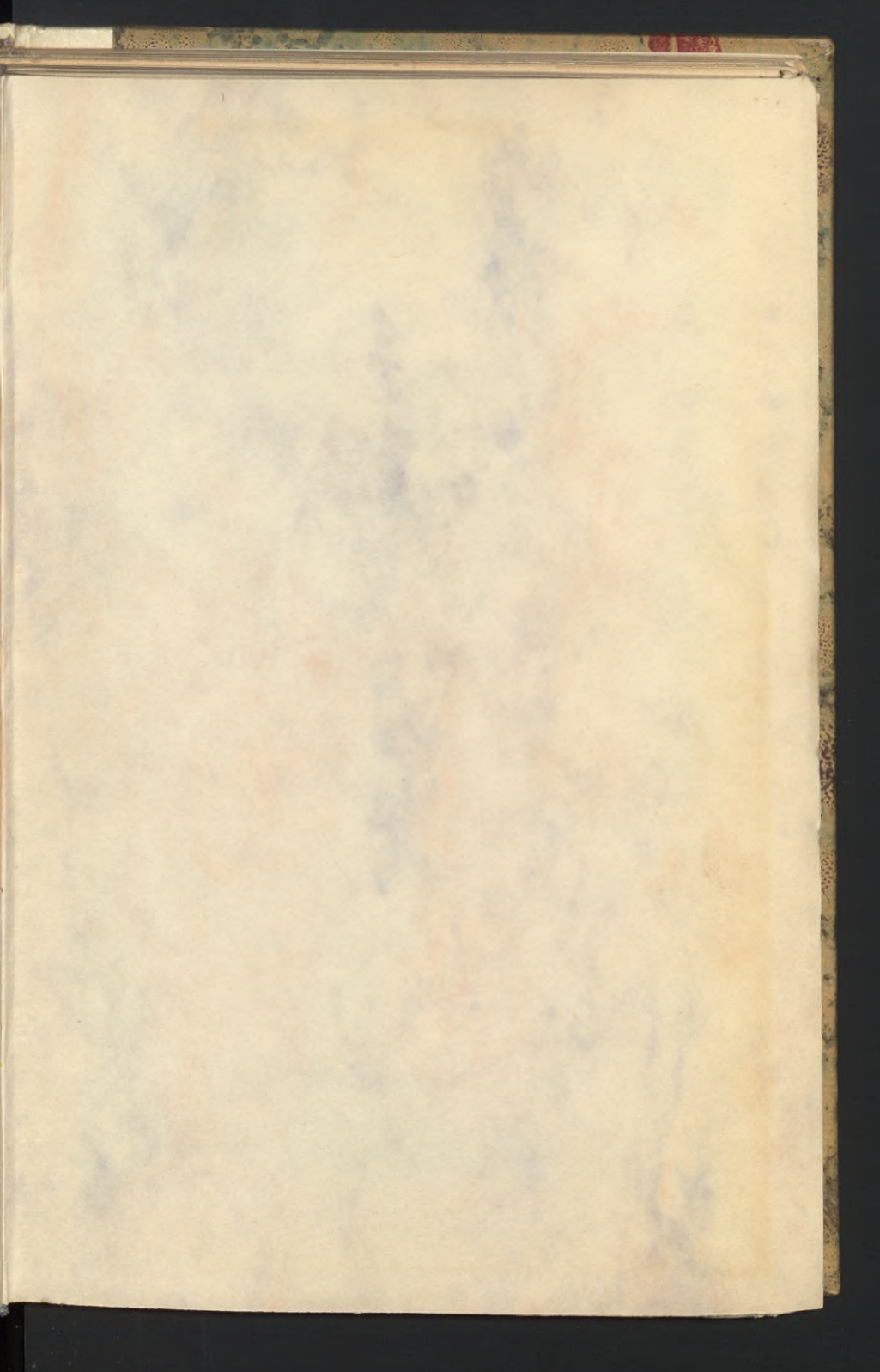
ING
A
ER

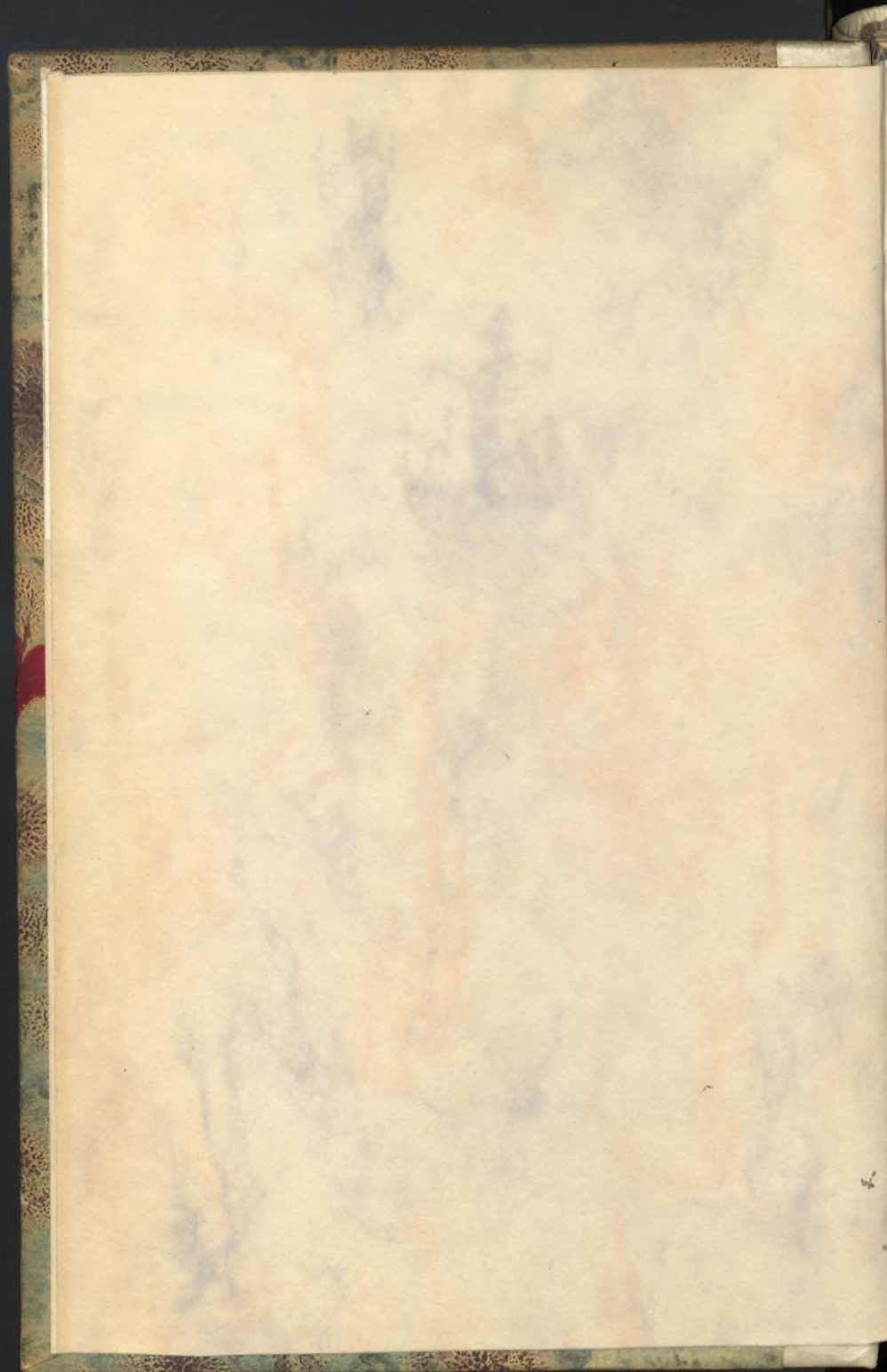

Allmänna Sektionen

Litt.
Sv.

Ex. A.

Ex. A

Litt
Sv.

Gustaf Fröding.

Nya Dikter.

STOCKHOLM. ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

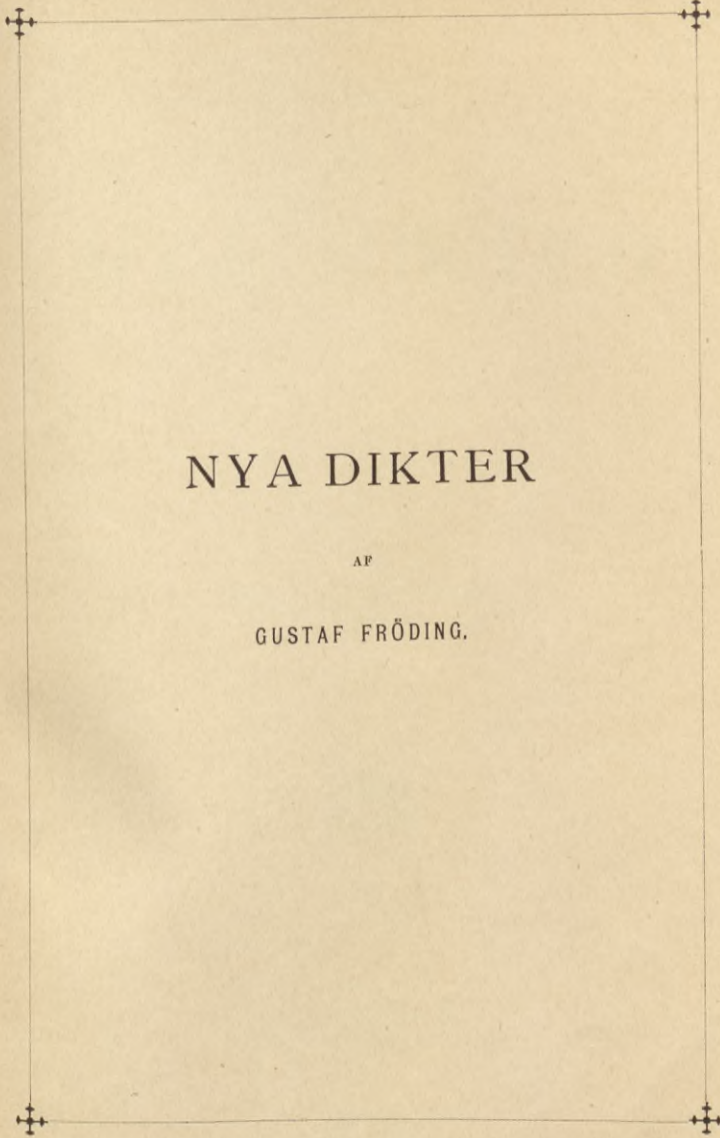
Pris 3 kronor.

Z Bät
/18-

22

Lillyput

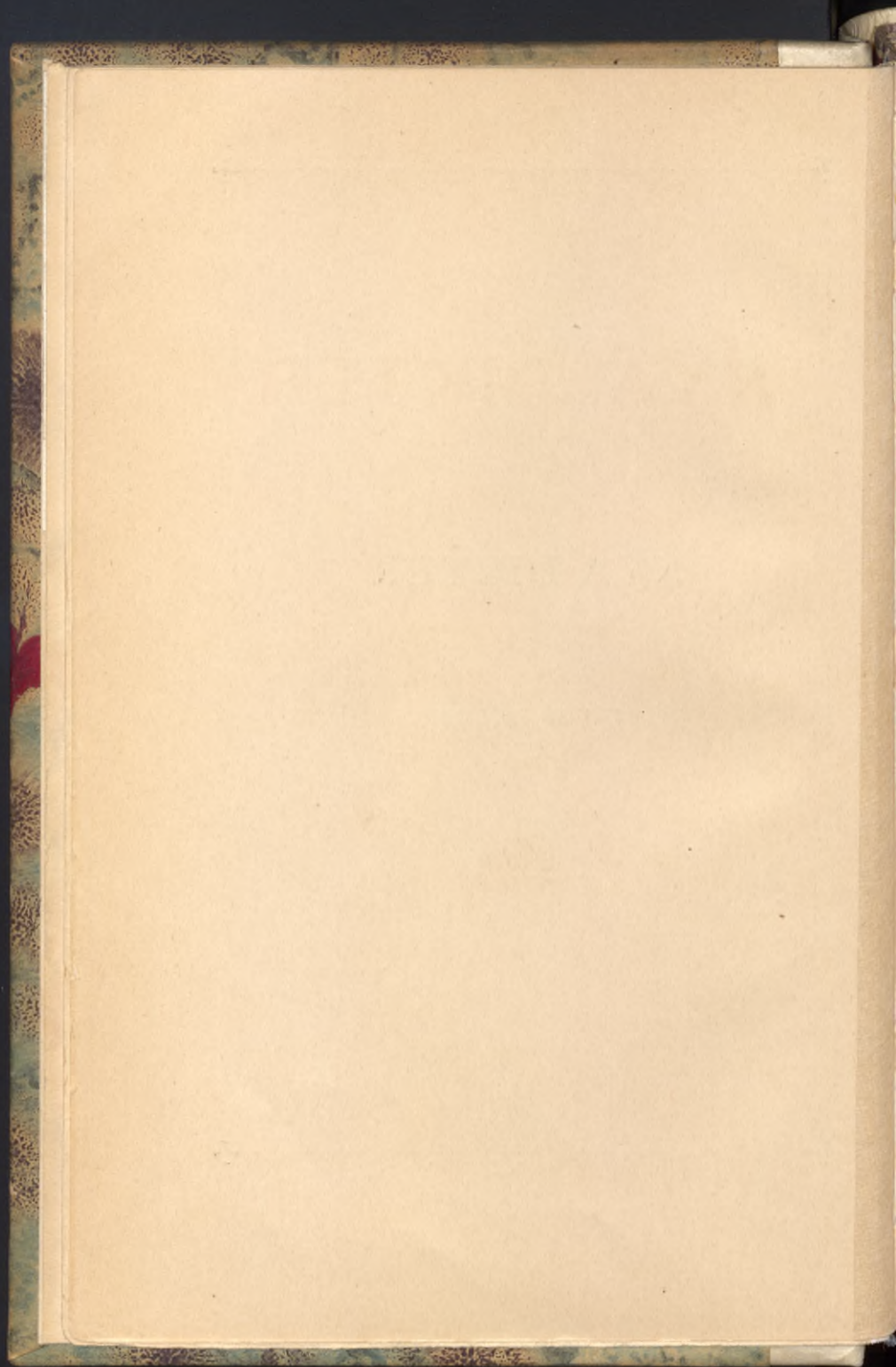
sv. 33/856

NYA DIKTER

AF

GUSTAF FRÖDING.

Ex. A,

NYA DIKTER

AF

GUSTAF FRÖDING.

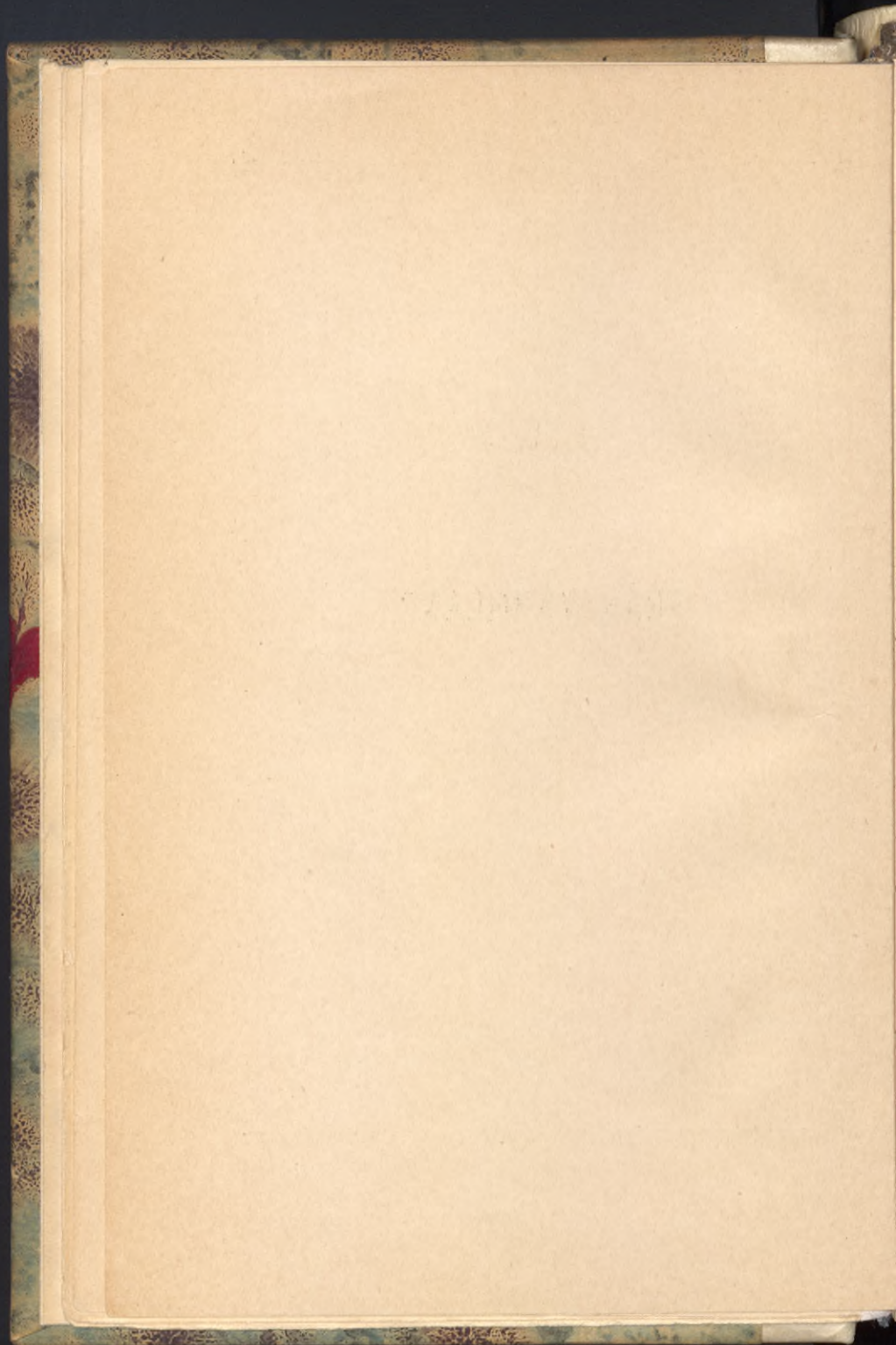

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1894.

FRÅN VÄRMLAND.

Balen.

En hjältedikt.

*

I.

Det var en gång, när jag var mycket ung,
då hvarje möda var mig lång och tung,
och på bohèmens alla vägar dref jag,
Childe-Haroldsdikter skref och sönderref jag,
ibland i sorg och punsch bland vänner smalt jag
och stundom slösade och stundom svalt jag
och gick och drömde dumt om guld och lager,
tills jag blef sjuk och ful och gul och mager.

Det var en gång, det var en Oskarsbal
en vinterkväll i stadens festlokal.

Jag stod vid dörrn, jag hade lånat fracken,
den var för lång, för vid, för hög i nacken,
mitt skjortveck, styft och stärkt och brynt i tvätten,
stack prydligt af mot hvita halsrosetten,
en knapp var borta, ena klacken sned,
min själ i olag, mitt humör ur led.
Och rundt omkring mig trängdes stadens crème
i all sin prakt provinsielt förnäm,
vår öfverhet stod klädd i guldgalon
kring länets höfdings ståtliga person
och vasariddarne af handelskåren
kring vår senator, bränvinsmatadoren,
och i en vrå stod major Gyldenstorm
och kapten Adelfeldt i uniform,
och här och där en löjtnant, rak och grann,
gick skramlande med sabeln af och an,
och här och där det stod en skock civila
i väntande och stelt på stället hvila.
Och utmed väggarne satt tant vid tant
i gult och gredelint och annat grannt
och tyllomfluten, brokigt skiftande,
satt flicknoblessen, makligt viftande
med fläktorna kring sina unga drag
i flickförnämt och nådigt själfbehag.

Som världserfaren kritisk pessimist
jag fann det hela tomt och fult och trist
och kände oro för min sneda klack
och för min lånade fördömda frack
och tänkte: »det är dumt att gå på bal»
— men vänta, länets höfding håller tal.
Champanjen dracks, det ljud »en enkel sång
ur svenska hjärtans djup en gång».

II.

Nu spökar det i trapporna
och i tamburn bland kapporna
den gamla goda tiden
hörs frasa genom siden,
fru Uggla seglar in.
Och gammaldags är stilen
i airen och profilen,
där sjutti år fått rita
sin skrift i hennes hvita
och högvälborna skinn.

Men stolt hon bär mantiljen än
och stramt hon styr familjen än,
så hård mot vind och väder

som fordom hennes fäder
vid Lech och Holofzin.
Nu skramla braceletterna,
nu nicka nackrosetterna
och så med spel och fanor
och stass och ståt och anor
fru Uggla seglar in.

III.

Men som en lustjakt förs af morgonvindar,
i lätta lofvar kring en flaggfregatt,
på bröllopfärd i myrtenprakt som lindar
sig lent om duk och mast och ror och ratt
och glädjevimplar vajande i förn
kom dotterdottern, fröken Elsa Örn.

Det sam en ljusröd ros vid hennes hjässa
bland hårets gula gammalsvenska lin,
hon förde nacken som en ung prinsessa
och hon var adligt smärt och rak och fin,
men mjuk i gången som en ung dansös
och smått behagsjuk som en borgartös.

Och hennes ögon voro arga skalkar
och hennes läppar sköto friska fram
som unga knoppars halftutsprungna kalkar
och näsans min var trubbigt trätosam.
Det fanns ej spår af gamla mormors ståt,
en lustjakt var hon, ingen örlogsbåt.

En smäcker jakt, som just vid dagens gryning
på glada vågor nyss har stuckit ut,
— och så i mormors svallvägs efterdyning
med vårvind susande i hvarje klut
och glädjevimplar vajande i förn
kom dotterdottern, fröken Elsa Örn.

IV.

Och med detsamma var det mig som allt
tog gladare och skönare gestalt,
musiken ljöd mer musikaliskt ren
och mera ljusst och klart blef gasens sken,
och mitt förakt för menskorna tog slut,
och länets höfding såg rätt klyftig ut,
och vasariddarne de gingo an,
och bränvinsbrännarn blef en hedersman,
och major Gyldenstorm en stel och satt
och högst sympatisk gammal toddytratt
till veteran från lifvets bistra brottning,
och flicknoblessen blef ett hoffruntimmer
från forna dagars trolska sagoskimmer,
och fröken Elsa Örn var hofvets drottning.

Ty det var henne hvarje dag jag mött,
när hvarje dag jag trottoaren nött

förutan mål, på väg till ingenstans,
försänkt i dröm om det, som icke fanns,
och det var henne jag gjort visor om,
och det var hon, som jämt i drömmen kom
och satte sig hos mig och talte tröst
med hoppfullt glad och flickförnumstig röst.

v.

Och pratet pladdrade
comme il faut,
och valsen fladdrade
kring på tå
i vida ringar
af svarta frackar
bland fjärilsvingar
af tyll och flor
och skära nackar
och hvita skor.

Det var en böljande
flod af vår,
när friskast sköljande
vågen slår
och allt för hågen

står lyckosammast
— men förd af vågen
vid närmsta hörn
mot soffans damast
sjönk Elsa Örn.

Hon satt där flämtande
röd och glad,
en andehämtande
ung najad,
i skum af spetsar
och tyllomfraggad
ur valsens kretsar
med välbehag
till stranden vaggad
af böljeslag.

VI.

Fmot blygheten morskt jag förstockade mig,
när jag stod framför fröken och bockade mig,
och en polka jag tiggde och fick,
fröken Elsa hon smålog och bugade sig,
och jag såg, hur barmhertigt hon trugade sig
till att ge mig en nådefull blick.

Och med mod bland de polkande trängde jag mig
och så stolt ibland hvirflarne svängde jag mig
som ett krigsskepp, som går till attack.
Och så törnade vi och så struttade vi,
som förvildade skottspolar skuttade vi,
och bakut flög min lånade frack.

Fröken Elsa blef rädd, men betvingade sig,
och hon gjorde sig lätt och bevingade sig
för att följa när takten gick vill.

Och så nätt som Titania trippade hon,
men ibland under svängarna kippade hon
efter andan och bleknade till.

Med sin oro och ångest hon smittade mig
och till sist blef hon ond, så hon titlade mig
från förståndet och takten och allt,
och mot borden och stolarne strandade vi
och i skeppsbrott vid soffhörnet landade vi
— fröken Elsa hon skrattade kallt.

VII.

Och jag förstod, att nu var allt förbi,
och i min själ kom mörk melankoli,
jag hade dansat bort min lycka, jag,
och malört drack jag nu i långa drag
och hvart jag såg var lifvet dödt och skunt,
och allting tölpigt, allting blygt och dumt
i trånga fjättrar åter inneslöt mig,
jag snodde rundt med tummarne, jag såöt mig,
jag tittade i tak och golf och vägg
och lekte tafatt med mitt tunna skägg.

Och fröken Elsa Örn hon såg därpå,
hon undrade, hon kunde ej förstå
mitt hjärtas tysta sorg, min andes ve,
hon bet i läppen för att icke le,

men blef förvånadt allvarsam till sist
och såg förläget på sin fina vrist.

Då föll det plötsligt på mig ett begär
att vara tragisk som prins Hamlet är,
den dystert sköne galenskapsaktörn,
och säga: »gå i kloster, fröken Örn!»
Det blef ej så precis, men dock ett tal,
hvars make aldrig hållits på en bal.

VIII.

Jag såg mot golvet och jag sade: »Fröken, ni vet det väl att ungdomen är död och kärleken förbi, vårt lif en öken, där menskorna gå kring som bleka spöken och se hur illusionen flyr med röken från aftonlägereldens sista glöd.

Vår resas enda mål är blott att fara, se, bakom hägringen är allting tomt, ett tomt, ett ändlöst gäckande Sahara, dit vi förirrats att begrafvas bara.» — då sade fröken häpet: »kors bevara» och knäppte händerna tillsammans fromt.

Jag såg mot golfvat mörkt och tungt jag sade:
»ni söker söfva sorgen med ett skratt,
ni hör till dem, som ännu äro glade
i bilans skugga som Scheherazade,
när dag till dag af hotadt lif hon lade
med hjälp af dikt, förlängd från natt till natt.

Men tingens lag den lyss på ingen saga
och smeks ej blid af någon flickas hand
och den sultanen kan ej dikt bedraga,
han slår de starka och han slår de svaga,
han är Samúm, hvad hjälper le och klaga
mot ökenstormens hvirfvelhaf af sand.

Ni tror er famna glädjen här på balen
— det är en skalle af en död, ni kysst!
Vi söka njutningen, vi finna kvalen,
vi tro på kärnan och vi äta skalen,»
— då sade fröken ängsligt: »är ni galen?»
och det blef plötsligt mycket, mycket tyst.

Se'n sade jag: »ja, när förnuftet frossar
som gam på lefver, då är vanvett sundt,
när livvets glädjes sista sol förblossar,
är galenskapen frälsarn, som förlossar,»
— då sade fröken: »ja för sjuka gossar,
för unga flickor är alltsammans strunt!»

IX.

Och fröken Elsa drog på segertåg,
en smäcker jakt, i dansens hvita våg,
hur mjukt hon lofvade, hur skönt hon sam,
hur ädelt rest var hennes fina stam,
hur stolt hon seglade från arm till arm
med smidigt lif och högtuppuren barm!

Och rundt omkring mig välde sorlets ström,
jag hörde intet, jag var sänkt i dröm,
jag ville sörja riktigt sorgetungt,
men kunde ej, mitt sinne var för ungt
och tänkte mot min vilja: det är dumt,
att se på allt, så tungt, så sjukt, så skumt,

och såg i en vision hur själf jag satt
med fröken Elsa Örn en stjärnljus natt
i någon park på någon enslig bänk
vid någon sjö, som slog med skvalp och stänk,
och öfver oss föll månens svala regn
af mystiskt sken från saga och från sägn,
jag byggde underbara slott af luft
och månskensglans och vackert oförnuft.

x.

» **D**u skall ej tro att lifvet dör i döden,
nej långa, långa, evigt unga öden,
om hvilkas slut ej någon aning vet,
vi genomlefva i lycksalighet.

I sjunde himlens högsta högtidssal
är harpoklang och sång och evig bal
och mäktigt går musikens återskall
i pelarskogen af kristall.

* * *

Stjärnkronor bryta sin brokiga glans
i gnistrande prismor och kuber,
erkeenglarnas döttrar,

sänkande blyga sin ögonfrans,
dansa med unga keruber,
släpen som skimrande dimmor,
stråldiademen som stjärnskottstrimor
sväfva omkring i behagfull dans,
lockarna fladdra så lätt som när vinden
drifver en sommarens sky,
kärleksdrömmarnas dagar
falla som rodnad på kinden,
sprida sig, flamma och fly,
ögonen lysa förunderligt klara,
sakta ibland ur de dansandes skara
sväfva de älskande paren i dans,
söka sig väg genom salen och hinna
tysta gemak, där i kronorna brinna
stjärnor af dunklare glans.

* * *

Och salighet bjuds kring i fulla skålar,
en dryck af lyckans doft och hoppets strålar
— man läppjar tankfullt då och då ur skåln,
behagligt sträckt på mjuka purpurmoln.

Gud Fader sitter glad på tronens höjd
och ser och ler och nickar takt förnöjd
och känner kärlek utan gräns och mått
och tycker allting vara ganska godt.

Vi träda fram med något skygga fjät
ibland de dansande otaliga
och buga höfviskt för Hans Majestät:
»vi äro komna att bli saliga
från ett bedröfligt gammalt småstadshörn
— det här är jag och detta Elsa Örn!»

Då ler Gud Fader med ironisk min,
men farfarsaktigt god är ironin:
»det fågnar mig att se ett sådant par
och håll till godo med hvad huset har
och tag en sväng med dessa andra unga,
som dansa vals, så himlahalfven gunga!»

Vi dansa ut, vi dansa natten lång
och när vi tröttna på vår dans en gång,

så finnes säkert vid Guds Faders hof
i någon vrå en undangömd alkov,
vi smyga dit, en lifsvarm flod,
som liknar ungt och friskt förälskadt blod,
af idel kärlek i vårt väsen strömmar
— vi slumra in, vi drömma sköna drömmar!»

En litten låt òm vårn.

Ja vårn, ja,
ja vårn, ja,
tjong fadeladeli,
dä ä e fina ti!
Da stecker sä ur jola,
å guschelóf för sola,
ho ä så gla å bli!

I talla smacker ickern,
för talltòppmat dä licker'n
å kongler smacker'n bra.
I vika sprätter abbern
å gädda går å habber'n
å sier: »tack ska'n ha!»

Å göbban står i dora
å sier: »se gumôra
å tack för sist, fru Sol!»
Å kärngan går å mörker
å planter skôt i bôrker
å kackler ôm »i fjol».

Å bia kommer flygnass
å mörer kommer smygnass,
då löfter gödt tå hägg.
Å kråkan kommer kraxnass
å svalan kommer flaxnass
å ännran lägger ägg.

Å göken gal i björka
å jäntan går te körka
å gôsan gå på domp.
Å sjôl går ja i fjälla
å sjonger alltimälla
en liten stôlli stomp.

Å stompen ä òm jänter
å are instrumänter
i löckas salmodi.
Å stompen ä òm sola
å gläja här på jola,
ja, vårn, ja,
ja, vårn, ja,
tjong fadeladeli,
dä ä e fina ti.

Bärgslagstroll.

» **O**ch antingen ni tror eller inte gör detsamma,
men annars är det sant och anagga mig,
anamma,

om inte det var trollpack, jag togs med en natt.
Vi vaktade vid milan i Vestanåmyra
och natten led mot slutet och klockan var fyra,
då hörde vi ett buller och Pär han skvatt.
Det skallrade i fjälla, det dånade i jola,
det råmade som oxar i bärga,» sa Ola.

»Det stampade och trampade från alla fyra hållen,
och näggum det var roligt, för jaggu var det trollen,
som långsamt kommo skumpande med dunder
och duns.

Det rungade och vren och sa knak genom skogen,
för somma var så stora som kyrkan i Bogen
och tallar är som halm för en tocken en luns.
Och Pär han kröp ner vid en rot af en gran
och själf så kröp jag ner bakom kolkuja,» sa'n.

»Det dunkade och klang som när skrotjärn slamrar
och somma hade armar som stångjärnshamrar
och somma hade näfvar såsom jättekast
och somma hade gap som ett hål till en grufva
och somma hade tak af ett kolhus till hufva
och somma glyste eld som en gnisterkvast
och somma hade snut som en järnlyftkran
och jaggu var det allt lite kusligt,» sa'n.

»De satte sig kring milan och stekte sitt tackjärn
och kokade sig soppa på spikar och klackjärn
och mumsade på plog som på höns eller får.
De dansade kring milan, det var som en hoppdans
med kyrkor i polskdans och hus i galoppdans,
det var som ett dörn som när guffarn går.

Och nog har jag vandrat och varit in i stan
men aldrig såg jag maken till dansgille,» sa'n.

»Och rätt som jag låg som ett hopviket knyte,
så kommer där ett troll med ett otäckt snyte
och tjåfvar och tar på min fattiga kropp.
'Titt vindt, titt på skack, det är ugglor i mossen,
här ligger litet gubbkött', sa tryntrollklossen,
men just i det samma rann sola opp.
'Se sola,' sa jag, 'det är ljusande dan,'
då nöso de och lade på långkutt,» sa'n.

»Det dånade i bärga, det skälfde i jola,
de skalade i väg bortåt fjälla där nola
och drumlade i kull sig där nolaskogs.
Det var som ett slagsmål af vettskrämde hyttor,
som bruk gjorde hjulkast och jättekullbyttor
och malmhus och kolhus och smedjor slogs.
För trollen äro lika förfärade för sola,
som jag för att skarfva och ljuga,» sa Ola.

Blixten.

Han var svart af sot och af landsvägsdam,
där han vandrade vägen fram,
i hans ögonbryn,
i hans hök uppsyn
var ett tycke af tattarestem.

Och hans ögon blängde så svart som sot
och så blankt som hans sotareklot
och ibland med list
och ibland med ett visst
litet tycke af vildhet och hot.

Öfver panna och hals lågo vilda snår
af hans svarta och tofviga hår
och därofvän satt
på tre kvart en hatt,
som visst inte var ny i går.

Och hans namn stod ej skrifvet i prästens bok,
på hans hemstam blef ingen klok,
han var ingens son,
vete Gud hvarifrån
honom slumpen i lifvet vrok.

Genom sommar och vinter och solsk^{en} och yr
öfver fall, öfver mo, öfver myr,
öfver berg, öfver hed
gick hans vandrareled
under ensliga äfventyr.

Och där stig ej fanns och där foten slant
utför barrig och halkig brant
kom han plötsligt ut

vid en skogstorpsknut
eller ock vid en landsvägskant.

Men hvarhelst han kom, blef det lif i lek
och det mulna i minerna vek
och det bjöds på sup,
både lång och djup
och man skrattade, svor och skrek.

Ty i rägglor och ramsor var Blixten slängd
och visor han kunde i mängd,
och han sjöng och han ljög,
medan pipan han sög
med en uppsyn, förbistradt befängd.

Och han ramsade rägglor om häxor och troll
och om irrfärder rakt bort i stoll
och om Hin och hans mor
och hur själf han for
med Hin Onde till månen i såll.

Eller ock satt han högt öfver svalornas bon
som en kung, som en kung på sin tron,
med sin svarta kropp
på en skorstenstopp
lik Hin Onde i egen person.

Och han hvisslade hvasst och han jodlade gällt,
så det ljud öfver dalar och fält,
när han svängde sin kvast
och med brådsnabb hast
gjorde fejningen bonden beställt.

Gamle Skam.

De säga att gamle Skam är död
— åh nänej men,
han lefver än,
fast det är allt med nöd!

Jag mötte en kväll en bockskäggsman
i Finnmo skog
— jag märkte nog
på allt, att det var han.

Han skumpade fram i Jösshårsdräkt
och becksömsskor
— det stack som klor
från tån, där skon var spräckt.

Han grinade fult, han blängde ledt
med vindögd blick
och hvar han gick
det kändes osa svedt.

Men gammal och grå och skral han var
med kutig bak,
och tom och slak
var säcken, som han bar.

Han luskade bort, han såg sig om,
illlistigt rädd,
liksom beträdd
med ondt, när någon kom.

Jag ropade högt: »god kväll, god kväll!
Hallå, stå still!
Hur står det till
med er i Häcklefjäll?»

Först ville han skrämma mig bort med vrål
och gapa bredt
och spraka hett
och glo som röda kol.

Men ingen blef rädd för gap och sprak
och ingen rös
— blott själf han nös
och blef förstämnd och spak.

»Hör på, fader Skam, går yrket fram?»
— »Hå hållers tack,
det går allt back,
gunås, för gamle Skam!»

»Jag vinner ej själ för allt mitt sträf
— på jakt jag går,
men allt jag får
är då och då en räf!»

»Jag tror att jag ger mig till rotehjon
hos Sankte Pär
— på jorden är
det ingen religion!»

Han sprakade åter ett tag, men kort,
ty ingen rös
— blott själf han nös
och gick bedröfvad bort.

Jäntblig.

Och akten er för jäntor och deras falska blig,
det är en falsker jäntas blig,
som hafver krossat mig,
med blig har hon betagit mig,
med blig har hon bedragit mig.

Hon bligade åt alla,
hon bligade åt mig,
hon lofva att följa mig
på lifvets tunga stig,
men kom en ann och vinkade,
hon neg och bleg och blinkade.

Hon neg och bleg åt alla
och sade alltid ja,
ty allesamman gossarna,
dem ville jäntan ha,
må raggen ta allt nigande
och blinkande och bligande!

Och nu så är vi gifta
och nu så är hon min,
hvarenda kväll går hon på dans
med hjärtevänner sin,
sen går hon hem och dänger mig,
jag tror jag går och hänger mig.

Korporal Storm.

När korporal Storm var i kronans kläder,
då geck han så stolt med sett stolta geväder
på Trossnäs för konung och land,
gevädret det sken i hans hand,
bantlädret det var som ett blankskinnsläder,
på böxorna satt en reväder.

Han svor, satt han svor, satt det oste och brände
och geck i exyss och med benena spände
i blåd och tjangtil ungeform
— se här kommer korporal Storm!
Rekrytorna skvatt och bevädningen rände
och själfva kafftinerna vände.

Men nu är korpralen fäll kommen på kneken
och hans ungeform är fäll lagder på bleken
och hvarken tjangtil eller blåd
— nu bekar korpralen sin tråd
och är en skomakare, bekig af beken
och krokig och svag i knäveken.

Mordet i Vindfallsängen.

Jan Persson i Bo hade öfversta makten
och styrde och ställde
som kung i sitt välde
och kallades »Bulten» af folket i trakten.

Och Bulten i Bo var i friaretagen,
en änkeman var han
och guldkedja bar han,
som lyste så skinande grant öfver magen.

Han kom till en dans bort i Vindfallsängen
— med gubbarne söp han

och jäntorna nöp han
kärvtänligt i sidan vid förbisvängen.

Och jäntorna bligade kärligt åt Bulten
— hans gods äro stora
— att sitta som mora
i Bo är väl bättre än svälta i hulten.

Och nog är det sant, att han sugit och pinat,
procentat och pantat,
och nog är det sant, att
allt välstånd i socknen för hans skull förtvinat.

Och nog är det sant, att Nils Nilsson i Vallen
blef jäktad och svulten
från gården af Bulten;
nu går han kring socknen, försupen, förfallen.

Men Bulten i Bo, han var herren för dagen,
han gick där och pöste,
och brännvinet öste
han dåsig och nöjd i den svällande magen.

Och jäntan, som förr var Nils Nilssons jänta,
den tog han om hakan,
och blek som ett lakan
hon drömde om arf, som mor Bult har att vänta.

Men Bulten var ej den, som lätt lät sig fånga,
han visste att välja
och köpa och sälja,
det var ingen nöd, ty det fanns ju så många.

Och sist satt han däst och höll jäntor om lifven
med ruset i skallen.
— Nils Nilsson i Vallen
stod drucken bakom dem med handen på knifven.

* * *

Han tog honom hårdhänt och vildt öfver nacken,
han slog och han spände
och knifven han rände
i bröstet på Bulten, som tungt föll i backen.

»Ja, ligg där och glo med ditt giriga tryne,
ja, ligg där och glo, du,
du, Bulten i Bo, du,
det är allt Nils Nilsson, du ser ej i syne!»

Han gaf honom ännu ett hugg genom strupen,
han gick genom hopen,
»tag fast!» hördes ropen
från skocken af jäntor, i vråarna krupen.

* * *

Till kanten af råken hans steg hade spårats,
det var som man tänkt sig,

att Nils hade dränkt sig;
de funno hans lik i en vik, när det vårats.

Han jordades tyst, som han borde och skulle,
men inga, som hasta
förbi, vilja kasta,
som seden det kräfver, en sten på hans kulle,

Ty många ha tyckt, det var rätt, det som gjordes,
det säges och menas
att den skall ej stenas,
som gjort hvad de önskat, men själfva ej tordes.

I valet och kvalet.

Han är änklings och gammal och skallig och
krokig,
han är hård emot folket och grinig och gnidig,
ja se toge jag den, ja se då var jag tokig,
och tvi dig, din snålhans, och tvi dig och tvi dig!
Och för resten har snålhansen barn
— nej så näggum, så näggum jag tar'n!

Men ändå när jag tänker på gården och grödan
och de smällfeta svinen och mjölkstinna korna
och hvad fattiga jäntor få slita för födan
och för kläder på kroppen och läder till skorna,

ja då tänker jag alltid som så:
hm kanske, ja kanske ändå!

Nu förstås, är det sant, att jag lofvat en annan
att bli hans, när han kommer tillbaka från Atlanten,
han är ung, han har knollriga lockar i pannan,
han är fin så han skiner, den fattige fanten,
och jag tror, att jag höll honom kär,
om han blott, om han blott vore här!

Men ändå kan jag inte bli fri från att tänka
på den ståtliga stugan, där kittlarna blänka
— en får dragas med gubben och jänka och jänka,
han är gammal och sjuk och till sist blir en änka.
Det är mycket att få, det är synd att försmå,
det är syndigt att låta det gå!

Det är sant, det är svårare synd att bedraga
den en bundit sig vid, den en lofvat så heligt,

för det är som en repa en aldrig kan laga,
och mitt hjärta står still och mitt hufvud blir veligt
och det kännes som vore det gråt
i min hals, när jag tänker på't!

Men den gubben han kommer mig aldrig ur sinnet
för hans proppade skåp och hans svällande sängar,
och jag kan inte glömma det silfret och linnnet
och hans kor och hans får och hans svin och
hans pängar.

Ja jag tror att jag tar'n, ja jag tror att jag tar'n,
om han så hade femton barn!

Tre trallande jäntor.

Där gingo tre jäntor i solen
på vägen vid Lindane Le,
de svängde, de svepte med kjolen,
de trallade alla de tre.

Och gingo i takt som soldater
och sedan så valsade de,
och »Udden är så later»
de trallade alla de tre.

Men när som de kommo till kröken
af vägen vid Lindane Le,

de ropade alla: »hör göken!»
sen skvätte och tystnade de.

Och tego så tyst som de döda
och rodnade, alla de tre.
Men hvarföre blefvo de röda
och hvarföre tystnade de?

Jo!

Det stod tre studenter vid grinden
och därför så tystnade de
och blefvo så röda om kinden,
de trallande jäntorna tre.

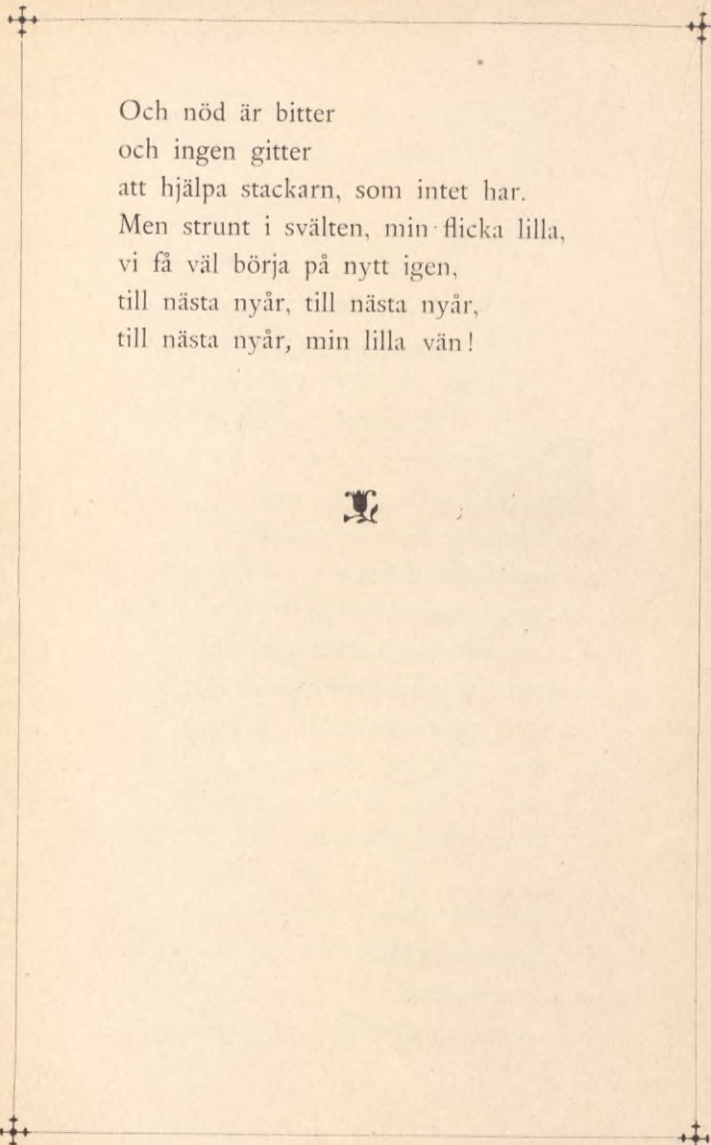
Det stod tre studenter vid kröken
och flinade, alla de tre,
och härmde och skreko: hör göken!
och alla så trallade de.

En nyårslåt.

En hvar har sin sorg
och jag har min sorg,
och hvarje år har sin ynkedom.
Af mask, som frätte,
och regn, som vätte,
och sol, som stack, blef vår lada tom.
Men var ej ledsen, min flicka lilla,
det skall väl en gång bli väl igen
till nästa nyår, till nästa nyår,
till nästa nyår, min lilla vän!

Och gården brände
och lyckan rände
till skogs och där har hon glömt sig kvar.

Och nöd är bitter
och ingen gitter
att hjälpa stackarn, som intet har.
Men strunt i svälten, min flicka lilla,
vi få väl börja på nytt igen,
till nästa nyår, till nästa nyår,
till nästa nyår, min lilla vän!

Den gamla goda tiden.

Stjärnorna tindrade tysta för hundra
år tillbaka och skogen sof.
Forsen dånade, hjulen dundrade,
gnistorna sprakade,
marken skakade,
hammaren dunkade tung och dof.

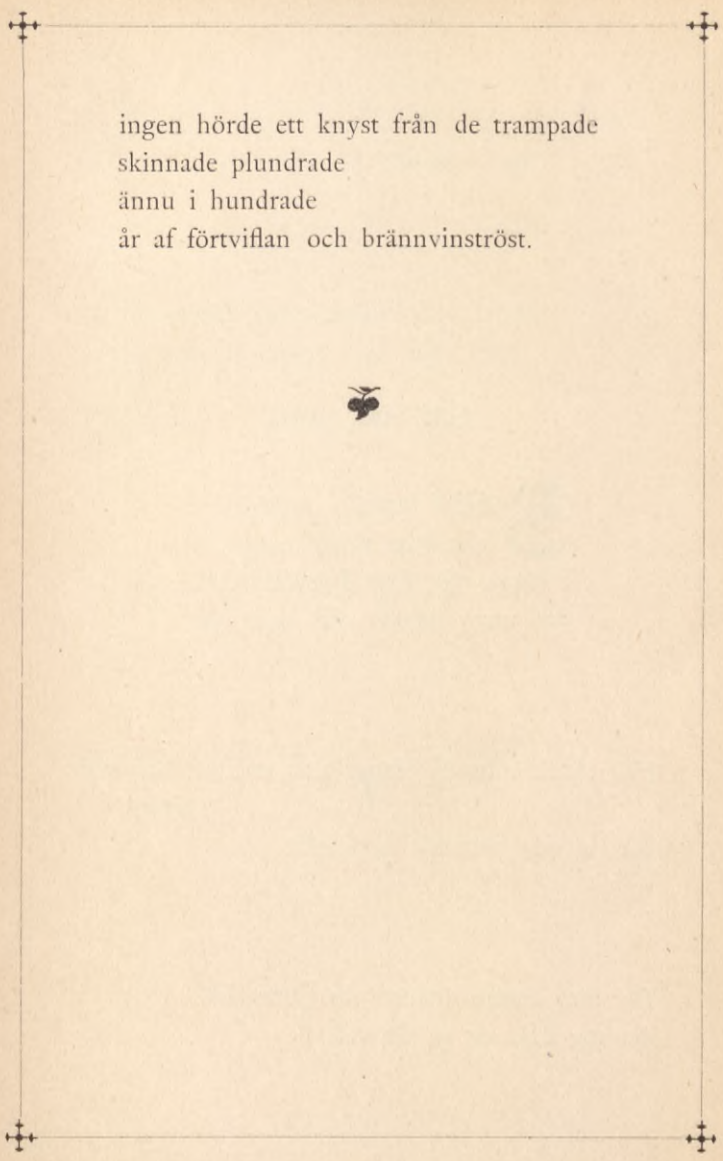
Bälgen blåste och blästern ljungade,
kväfvande hetta ur ässjorna slog,
svettiga sotiga smederna slungade
släggan mot stängerna,
nöpo med tängerna,
formade järnet till harf och plog.

»De gifva oss slagg för malm
och spark för vårt släp och slit,
de tröska oss ut som halm
och läska oss sen med sprit.

Min käring har svälten knäckt,
min dotter är brukets skarn,
förvaltaren själf är släkt
med stackarens första barn.

Han eldar oss helvetet hett
med rapp och med knytnäfslag,
han får allt ett hvitglödt spett
i nacken en vacker dag!»

Forsen dånade, hammaren stampade
öfverdundrande knotets röst,

ingen hörde ett knyst från de trampade
skinnade plundrade
ännu i hundrade
år af förtviflan och brännvinströst.

Säf, säf, susa.

Säf, säf, susa,
våg, våg, slå,
I sägen mig hvar Ingalill
den unga månde gå?

Hon skrek som en vingskjuten and, när hon sjönk
i sjön,
det var när sista vår stod grön.

De voro henne gramse vid Östanålid,
det tog hon sig så illa vid.

De voro henne gramse för gods och gull
och för hennes unga kärleks skull.

De stucko en ögonsten med tagg,
de kastade smuts i en liljas dagg.

Så sjungen, sjungen sorgsång,
I sorgsna vågor små,
säf, säf, susa,
våg, våg, slå!

I bönhuset.

», dyre vänner, syndens lön är döden,
hans synd var stor och bön är starkt af nöden,
vår arme unge broder Andersson
har blifvit världens barn och fallit från.»

O, vi arme syndens trälar,
Herre, hjälp våra fattiga själar!

»Han var begåfvad rikt med nåd från ofvan,
vår unge Barnabas, och hade gåfvan

att tolka ordet mer än någon präst
och väckte många själar, kvinnor mest.
Och han var ljuflig såsom Josef var
och frestades som han hos Potifar,
o ynglingar, I går på farlig mark!
Dock trodde vi att Andersson var stark
och kämpade mot djäfvulen och vann
— men djäfvulen var starkare än han!»

O, Ichabod, o, Ichabod,
synden rasar i kött och blod!

»Vi gifte honom med en äldre änka,
en stadgad människa som kunde skänka
den unge mannen skydd mot satans garn
och köttets lockelser bland världens barn.
Hon var en stilla, djupt allvarlig kvinna,
en from och vaksam ljuflig vaktarinna,
som stod på post i hvarje ögonblick
och följde Andersson, ehvart han gick.

Men mänsklig visdom är fåfänglighet,
ty som församlingen väl redan vet,
så rymde broder Andersson i natt
med Fia Bergman till Amerikat!»

O, synd och nöd, o, sorg och kval,
ack, denna jorden är en jämmerdal!

Stadens löjtnant.

Hvem kommer, hvem rider, hvem kommer
till häst!

åh kors i alla tider,
se löjtnanten rider,
se fruarna i fönstren,
se pigorna i hörnen,
se löjtnanten sitter som en prins på sin häst,
o Gud, hvad han är vacker i sin hvita väst!

Se solen den lyser på löjtnantens ridt,
se stöflarna de skina
så blanka och fina,
han är så rak i ryggen,

han är så smal om lifvet,
hans rock är af sista och yppersta snitt,
nej titta ni, nej titta ni, nej titt, titt, titt!

Se löjtnanten småler så mildt som en präst,
se löjtnanten vrider
mustaschen och rider,
han hälsar uppåt fönstren,
han nickar nedåt hörnen
och sitter som den finaste prins på sin häst,
o Gud, hvad han är vacker i sin hvita väst!

“Skalden Wennerbom.”

Genom stadens park går sommarsuset,
skalden Wennerbom från fattighuset
kommer raglande — butelj i hand
— kryssar varligt öfver gångens sand,
tar en klunk ibland,
ler och mumlar saligt under ruset.

Bin fly kring från trädgårdsmästarns kupa,
kryp och larfver störta hufvudstupa
ned från träden, allt står högt i blom,
allt är fylt af doftens rikedom
— skalden Wennerbom
sätter sig i gräset till att suppa.

Fåglar tokiga af glädje kvittra,
gräsets hundra syrsor spela cittra,
Wennerbom han lyss med bitter min
— när han klunkar sitt eländes vin,
super som ett svin,
solens strålar mot buteljen glittra.

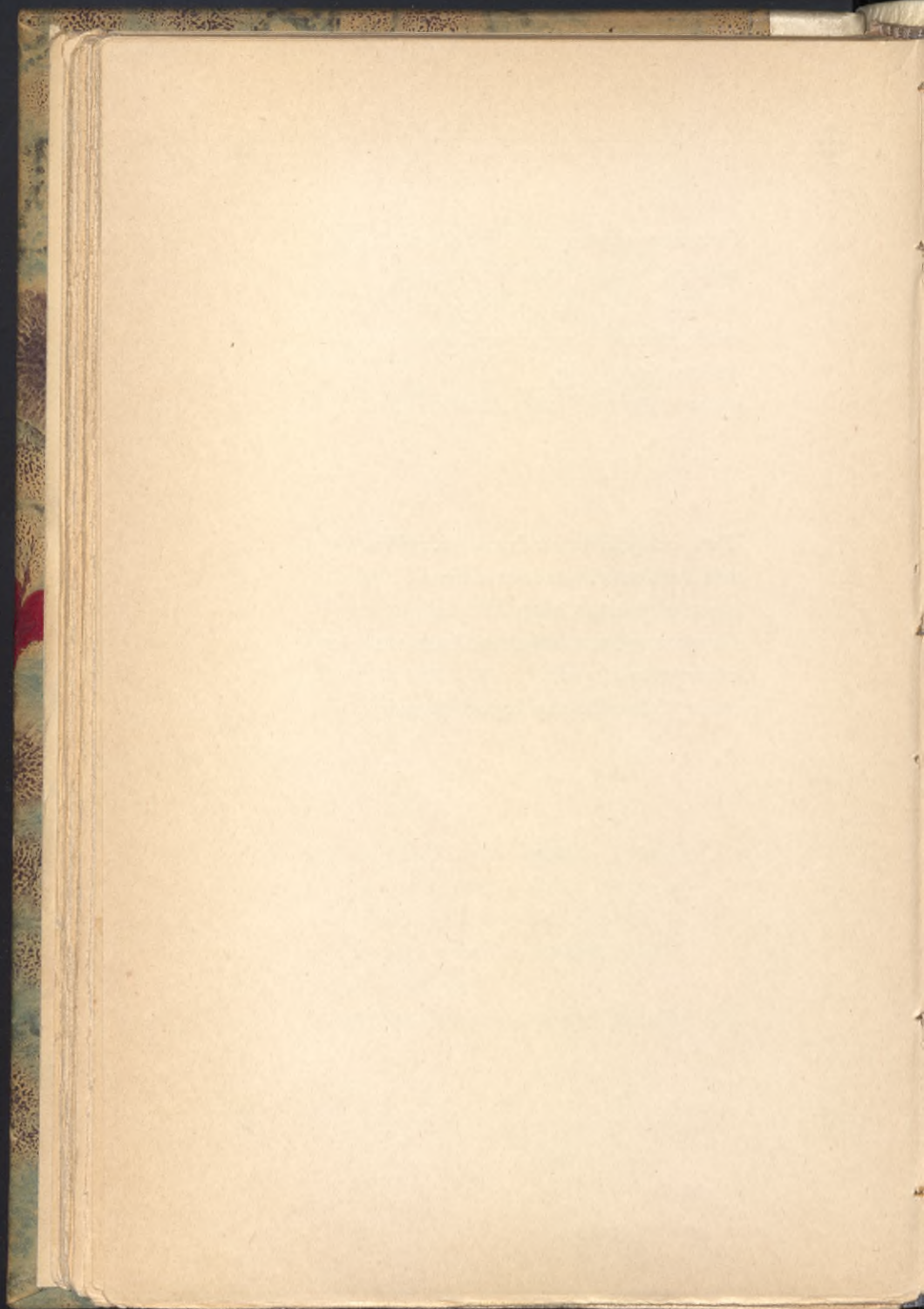
Brännvinet och han de hålla gille
och han mumlar: »brännvinet ger snille,
brännvinet ger tröst, när hoppet far,
skål för ungdomen och det som var,
låt oss ta en klar,
om det här får gå, så får jag dille.

Jag var glad i tron och stor i tanken,
tills jag drunknade i denna dranken,
det är slut med mig se'n femton år,
hejsan, bror butelj, allt skönt förgår,
låt oss ta en tår,
Wennerbom är full, det ger han fanken!»

Och han somnar in, han går till hvila,
parkens medlidsamma kronor sila
litet ljus kring skalden Wennerbom,
mildt kastanjen regnar ned sin blom,
flaskan ligger tom,
krypen härs och tvärs däröfver kila.

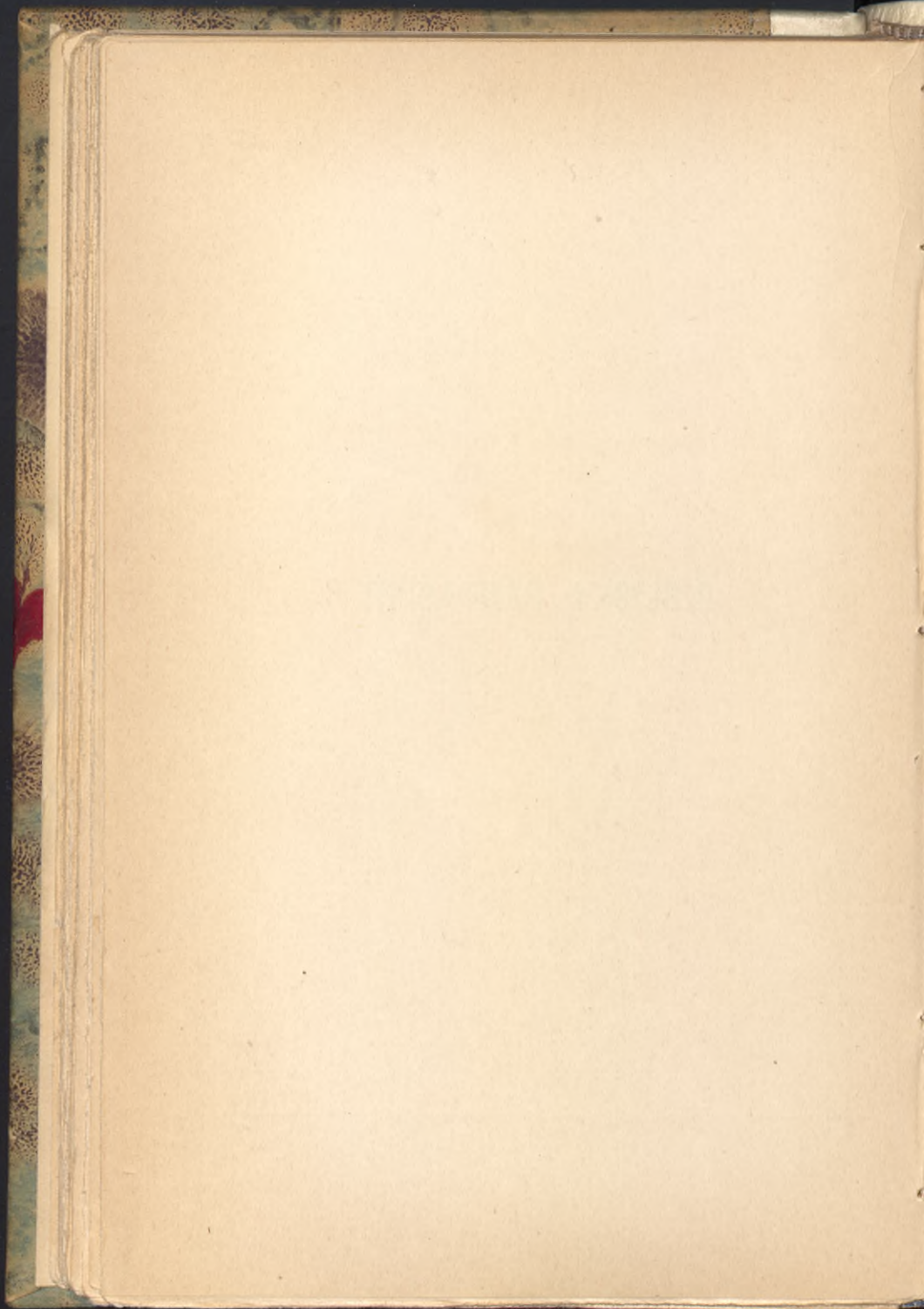
Djup och rik är nu hans gudagåfva
och i själen stinga inga dofva
ångerns smärtor öfver last och brott,
till sin ungdoms drömland har han nått,
sofver ganska godt,
det är skönt för skalder att få sofva.

BIBLISKA FANTASIER.

Mannen och kvinnan.

Adam sade till Eva:
»du leda, du lystna hynda,
jag gitter ej släpa och sträfva
för dig, som lärde mig synda!
Förbannelsens frukt har du plockat
med dina förbannade händer,
till lustar har du lockat
med dina nakna länder,
din däjlighet har försänkt mig
i låga begär bland djuren,
från Eden har du stängt mig,
det flammar eld från muren!
Din tunga är satan, som stiftar
allt ondt med sin hatfulla träta,
ditt tal är en orm, som förgiftar
min mat, när jag vill äta!

Och ville jag slå dig till jorden,
min kraft af din däjlighet tämjes,
en krypande hund är jag vorden,
jag vämjes, ve, jag vämjes,
förbannad vare du!»

Men kvinnan log i sin vrede
och hånade mannen och sade:
»rätt så att du ger dig, du lede,
de namn, som på mig du lade!
Du själf är en satan, som stiftar
allt ondt, om ock i tystnad,
du själf är en orm, som förgiftar,
du själf är en hund i din lystnad,
du hatar, men vågar ej bräcka
det kärl, där din lusta vill dricka,
din törst med min kropp vill du släcka
och därför min hand må du slicka!
Din lifsfrukt du gaf mig att bära
i ångest under mitt hjärta,
ditt barn med min blod må jag nära
och föda i smålek och smärta,
förbannad vare du!»

Och mannen knöt sina händer
och slog henne blodig om kinden,
och kvinnan bet sina tänder
tillsamman och flydde som hinden
och satte sig ned på en tufva
vid Phrath för att se i dess strömmar
och sörja och lida och rufva
i hatfulla, hämndfulla drömmar.
Men mannen lade sig neder
och borrade hjässan i jorden
och skälfde i alla leder
af sorg för de bittra orden,
i anden han såg henne blöda
och smärtsamt förvrida dragen
och grät sina ögon röda
af skam för de blodiga slagen
och mindes med ånger den möda
hon gjort sig alltjämt för hans trefnad,
och huru hon reddé hans föda
och var till en hjälp för hans lefnad,
och huru i hatet, hon hyste,
var kärlek och smärta under,
och hur hennes ögon lyste
af vemod i trätans stunder,
och huru med kärlek hon ledde

den sonen, han gifvit henne,
och huru med omsorg hon redde
om aftonen bädden åt tvenne,
och huru, när sista flamman
af solen försjunkit i fjärran,
de slingrade lemmarna samman
i lust och i skräck för Herran.

Och Adam stod upp för att söka
och varnade droppar af blodet
och såg hennes fotspår kröka
sig ned mot den heliga floden
och såg henne sitta vid stranden
med Kain, hans son, vid sin sida
och vara bedröfvad i anden
och sörja och hata och lida.
Och Adam gick henne nära
och sade: »hvi skulle jag slå dig,
du blöder om kinden, min kära,
med vatten af Phrath vill jag två dig,
med läkande blad vill jag hela
de sår, i ditt hjärta jag skurit,
din sorg vill jag sörja och dela

de tungsamma bördor, du burit.
Jag gitter ej känna mig ensam,
förbannad och drifven från Eden,
vår nöd som vår lust är gemensam,
gemensam den ödsliga leden,
där allting, som lefver, vill gräfva
oss grafvar, hvarhelst vi blicke»
— så talade Adam till Eva,
men Eva svarade icke.

Och mannen gick dädan och sänkte
förbittrad sitt hufvud mot barmen,
och åter på hämnd han tänkte,
på nytt vardt han gripen af harmen.

Då ve knade kvinnan och trängde
sig tätt intill mannen och lade
sin arm om hans skuldra och hängde
sig fast vid hans hals och sade:
»jag gitter ej banna och klandra,
jag gitter ej se hur du gråter,
vi måste förlåta hvarandra,
när icke Vår Herra förlåter!
Vi äro fördömda att synda

och träta och aldrig sämjas,
vi äro som hund och hynda,
så låter oss synda och vämjäs,
så låter oss samfäldt lida
och sörja vårt lifs elände
och hata och träta och strida
och älska till lifvets ände!»

Och mannen och kvinnan drogo
tillsamman ut i lifvet
och uppfyllde jorden och dogo
af ålder och år, är det skrifvet.
Men så, medan tiderna farit
med väldiga vingeslag,
ha mannen och kvinnan varit
allt intill denna dag.

Vår.

Simson sade vid sig själf:

Si, världen all sig gläder,
de milda vårens väder,
de komma och försvinna
och markens blomster spira
och vattubäckar rinna,
jag vill gå ned till Thimnath
och söka mig en kvinna!

Si, luftens fågel flyger,
si, skogens rådjur smyger
sin kära vän att finna,
si, öknens starka lejon

hos bergens lejoninna,
jag vill gå ned till Thimnath
och söka mig en kvinna!

Si, purpurröd till färgen,
går solen bakom bergen
och himlens skyar brinna
och aftonsvalkan kommer
som nattens bådarinna,
jag vill gå ned till Thimnath
och söka mig en kvinna!

Höst.

Simson malde på de filistéers kvarn och sade
vid sig själf:

Stormarne dåna och haglen de falla
tungt på min hjässa, som eld är min panna,
rödt för min ögon, de blinda, det flammar,
hatet förtär mig, min blod är som galla,
kommer och låter oss heligt förbanna,
heligt förbanna dem,
de filistéers eländiga stammar!

Litet är folket och smått är dess sinne,
dock är det stort i att pina och stinga

Herrans nazir, som fick kraften förlänad,
Herre, behåll dem din vrede i minne,
slå dem till jorden med Gideons klinga,
slå och förtrampa dem,
slå dem som hagel slår luftens fänad!

Stormar låt dåna och hagel låt falla,
låt mig få dö för din stormvinds vrede,
men gif mig hämnd, ty min strupe förtörstar,
låt mig förgöra dem, förstarna alla,
slå och förkrossa de usle och lede,
gif mig i händerna,
gif i mitt våld filistéernas förstar!

Saul och David.

Och Sauls själ var fylld af sorg till randen,
och ifrån Israel han höll sig fjärran
och skydde mänskors tal och dagens ljus.
Och öfver Saul kom den onde anden,
och han vardt dolsk och öfvergafs af Herran
och höll sig dold i Gilgal i sitt hus.

Och anden ledde konung Sauls tunga
att tala hädisk tal, och Saul sade:
»Hvi lefver jag, hvi är jag Herrans träl?
Si, emot Herran vill mitt hjärta slunga
förbannelsen han i mitt hjärta lade,
ty sjuk af hat och pina är min själ!»

Då sade en: »Vill konungen befalla,
att vi må hämta David, herdegossen,
att du må finna tröst af harpans ljud?»
Och David kom. Då bugade sig alla
och ropade och svängde högt med blossen:
»Välsignad vare han af Jakobs Gud!»

Ty han var fager under ögonbrynen
och ädelt växt och smärt och brynt af solen,
och folket hviskade emellan sig:
»Si, alla fröjdas vi vid denna synen,
ty han är vuxen som för konungsstolen
och skön att skåda till och stor i krig!»

Och David trädde in och fram till sängen,
där Saul låg, och bugade och sade:
»Din tjänare är här,» — men fick ej svar.
Och David satte sig och slog på strängen
och örat lyssnande mot harpan lade
som efter sången, den i harpan var.

Och David sjöng: »Si, natten kom
och på min ögon lade mörkret handen
och allt var töcken, när jag såg mig om,
och jag gick vilse öfver ökensanden.

Det fanns ej tröst, det fanns ej vän,
min gång var trött, mitt hjärta var bedröfvadt,
min väg var irrande, jag vet ej än,
hur långt och vida mina fötter ströfvat.

Men *ett* jag vet, att jag var hård
och intill döds mitt sinne var förbittradt.
Min själ var lik en tom och öde gård,
som Herrans vredes ljungeld bränt och splittrat.

Och glömdt var allt hvad förr mig gladt,
Jag sade: vilse vandra mänskors öden,
och nu är kommen Herrans vredes natt,
jag vill förhärda mig och ge mig döden!

Då såg jag morgonstjärnan stå
och lysa mildt och vänligt öfver landen
och tog mig mod och såg en väg att gå,
ty från min ögon lyfte mörkret handen.

Och natten vek och morgon kom,
om dagen hördes luftens fåglar buda,
och solen lyste, när jag såg mig om,
på ängarna kring Betlehem i Juda.

Jag hörde nejdens herdars sång,
och mina hjordar mötte mig i marken,
och allt var härligt som det var en gång
den morgonen, när Noah gick ur arken.

Jag tänkte glad: hvi sörjde jag,
hvi var jag fången i min själs elände?
Si, efter natten kommer alltid dag
och såret läks och sorgen har en ände!

Min själ är stark, min själ är glad,
likt morgon och likt vår är allt till färgen,
af vin och honung dryper Gilead
och det är lj^ust kring dalarna och bergen!

Min kraft är ung och fri min håg
och högt bland himlarna min tanke svingar,
min själ vill ut på mera vida tåg
och hafva morgonrodnaden till vingar.

Och konungen skall fatta mod,
ty många äro som med Saul lida
och han är vis och är af hjärtat god
och har en själ, som skapades att strida!»

Då vek förbannelsen från Saul åter
och han begynte gråta bitterliga
och sade: »David, är du där, min son!
Räck hit ett bäcken, si din fader gråter,

nu vill jag två mig och ur huset stiga
och ned bland folket, som jag höll mig från!»

Och onskans ande vek för denna gången
och Herrans vrede var från Saul tagen
och han vardt åter Israel till tröst.
Ty det var sorgebot fördold i sången
och det var balsam gömd i harposlagen
och det var läkedom i Davids röst.

Upp till Salem.

Si, mitt hjärta det längtar i dalen,
öfver bergen, där kungsörnen for,
upp till Salem, till konungasalen,
upp till Salem, där Salomo bor.

Han var mörk och konungslig som natten,
och hans blick var konungslig och god,
och hans röst var som väldiga vatten
i en mäktig och brusande flod.

Såsom vänliga kvällstjärnor brinna
och strö glimtar i dalarna ner

har han skådat på sin tjänarinna,
si, han såg som den älskade ser.

Och han sade: »Min själ du behagar
såsom vårdagg i morgonens ljus,
kom till Salem och lef dina dagar,
kom till Salem och lef i mitt hus!»

Och han sade: »Du lilja i dalen,
har du mod att ha konungen kär,
si, bland prakten i konungasalen
äro sorgerna tyngre än här!»

»Jag vill vandra till blods mina fötter
genom dagarnas hetta och regn,
jag vill gå, jag vill lefva på rötter,
jag vill sofva i palmernas hägn.

Genom öknen, där lejonet krigar
och i klyftan sitt byte förtär,
vill jag vandra på vägar och stigar,
jag vill vara där konungen är!»

Predikaren.

Sjuhundra äro hustrurna och frillorna väl
föga färre
och jungfruskarans mångfald utan tal,
all Tyri prakt är strödd i sal vid sal
att sprida härlighet kring Syriens herre.

»Så smyckom oss, I Moabs döttrar, skönt
med purpurnören och med gyllne spännen,
behängom oss med nyutsprunget grönt
och slingom kransar kringom våra ännen
och öfvom oss i dans, att ej på skam
i dag vi komma må, och bärom fram
det kylda vinet och den friska honungen
att vi må hälsa rätt vår herra, konungen!»

Och härligt strålar Moabs döttrars prakt,
men när slafvinnan, som vid dörrn har vakt,
går fram och säger: »Si, vår herra nalkas»,
då tiga alla de, som le och skalkas,
af fröjd och skräck förändra de sin hy
och vilja endels stå och endels fly.

* * *

Stor är kung Salomo, hans växt är lik
de höga cedrarna på Libanon,
hans anlete är skönt, hans dräkt är rik
af ädelstenar komna fjärran från,
hans makt är utbredd och hans namn går vida
och hundra folkslag täfla om hans nåd,
och många hedningarnas kungar bida
hans visa domar och hans visa råd.

Men böjd var konungen, när in han steg,
och ingens fågring kom hans blick att stanna,
han såg ej kvinnorna, hans tunga teg
och det låg mörker på den vises panna.

»Vi äro några här, som smyckat oss,
vi vilja dansa för vår herra konungen,
vi hafva tillredt spis och upptändt bloss,
si vinet här och si den friska honungen
och dessa strängaspel af alla slag
och bädden redd, vår herra till behag!»

Men konung Salomo gick bort från dessa
och gick därifrån och sökte öfverallt,
och när han såg sin älskades gestalt,
i hennes knän han lutade sin hjässa.

Si, konung Salomo, du är för tung,
hon är för liten och för mycket ung,
för vek i höfterna att bära dig,
för svart i hyn, fast ganska täckelig,
si, dina kvinnor äro legio,
hvi sökte du dig hit, kung Salomo?

* * *

Och konungen var led vid all sin ära
och vid all härlighet på denna jord
och gat ej se med kärlek till sin kära
men började att tala visa ord:

»Jag sade till min själ: var glad, min själ,
ty allt har lyckats dig och gått dig väl
och du är rik och är en folkens förste
och nämns bland jordens konungar den störste
— men intet gladde mig, ty si, jag vet,
att allt är vind och tom fåfänglighet.»

»— Jag var den visaste på jordens ring
och all Egypti visdom visste jag
och alla stjärnors gång och alla ting,
som händt från Noe tid till denna dag,
men hvad kan visdom båta den som vet
att allt är vind och allt fåfänglighet?»

»— Med guld och koppar har jag smyckat husen
och gjort till ögnalust Jerusalem,

jag hade kvinnor hundraden och tusen
och sade: jag vill fröjda mig med dem,
ty ljuf är kärleken, men si, jag vet,
att kvinnors kärlek är fåfänglighet.»

Men hon, som konung Salomo har kär,
fastän hon späd och ganska liten är,
sig böjde fram att se predikarns panna
och mellan händerna hans hufvud tog
och såg och såg och ville icke tro
att dessa visa orden voro sanna
— då teg kung Salomo och log.
»Hvi ler du, konung Salomo?»

En syn.

Helvetet såg jag öppet ligga,
stämmor hörde jag stöna och tigga
om en droppe vatten,
stämmor hörde jag stöna och stamma
hest i lågor som hvita flamma
mot den eviga natten.

Blickar såg jag kvalfullt irra
efter hopplös tröst och stirra
i förtviflans kamp.
Anleten såg jag hemska skälfva,
bröst jag såg af ångest hvälfva
sig i kramp.

* * *

Då reste sig en af de pinade,
hans drag voro djäfvulens drag,
förvidna, förstörda, förtvinade,
med spår af ett stolt behag.
Det flög som ett sken öfver dragen
det var liksom åter dagen
lyst in i hans skuggade själ
och bådadt ett nyfödt väl.
Han sade: »Det är ju vi själfva,
som slipa vårt pinostål,
söm elden och marterna hvälfva
omkring vårt eget bål,
men låtom oss själfva förlåta oss,
så varda vi marterna loss,
och låtom oss alltid sträfva
och låtom oss aldrig gräfva
i gammal synd och skam,
men blott se fram!»

Och lågorna slocknade sakta
kring djäfvulens gestalt,
och skönt det var att betrakta,
hur lj^ust det blef i allt,

hur ärkeängeln's pannas hvalf
blef åter hvitt och klart
och hur hans läpp af lycka skalf
och smålog underbart
— det gick genom allt som en salig fläkt,
och helvetet var släckt.

Hosiannah!

Görer portarna höga och dörrarna vida
och häng slingor af grönt öfver ringmuren
din,
dotter Zion, statt upp, att din konung må rida
som en ärones konung,
en ärones konung,
som en ärones konung må draga därin!

Låter harporna ljuda, basunerna stöta
och lägg kläden och palmer för konungens fot,
låt ditt folk strömma ut att sin härskare möta
under glädje och gamman,
glädje och gamman,
under gamman och fröjd gå sin konung emot!

Bortom skyn är hans rike af vin och af honung,
bortom skyn är hans härskarors vapendån,
han är kärlekens konung och frihetens konung,
— klinge högt: Hosiannah!
högt: Hosiannah!
klinge högt: Hosiannah, Davids son!

Det är fullbordadt.

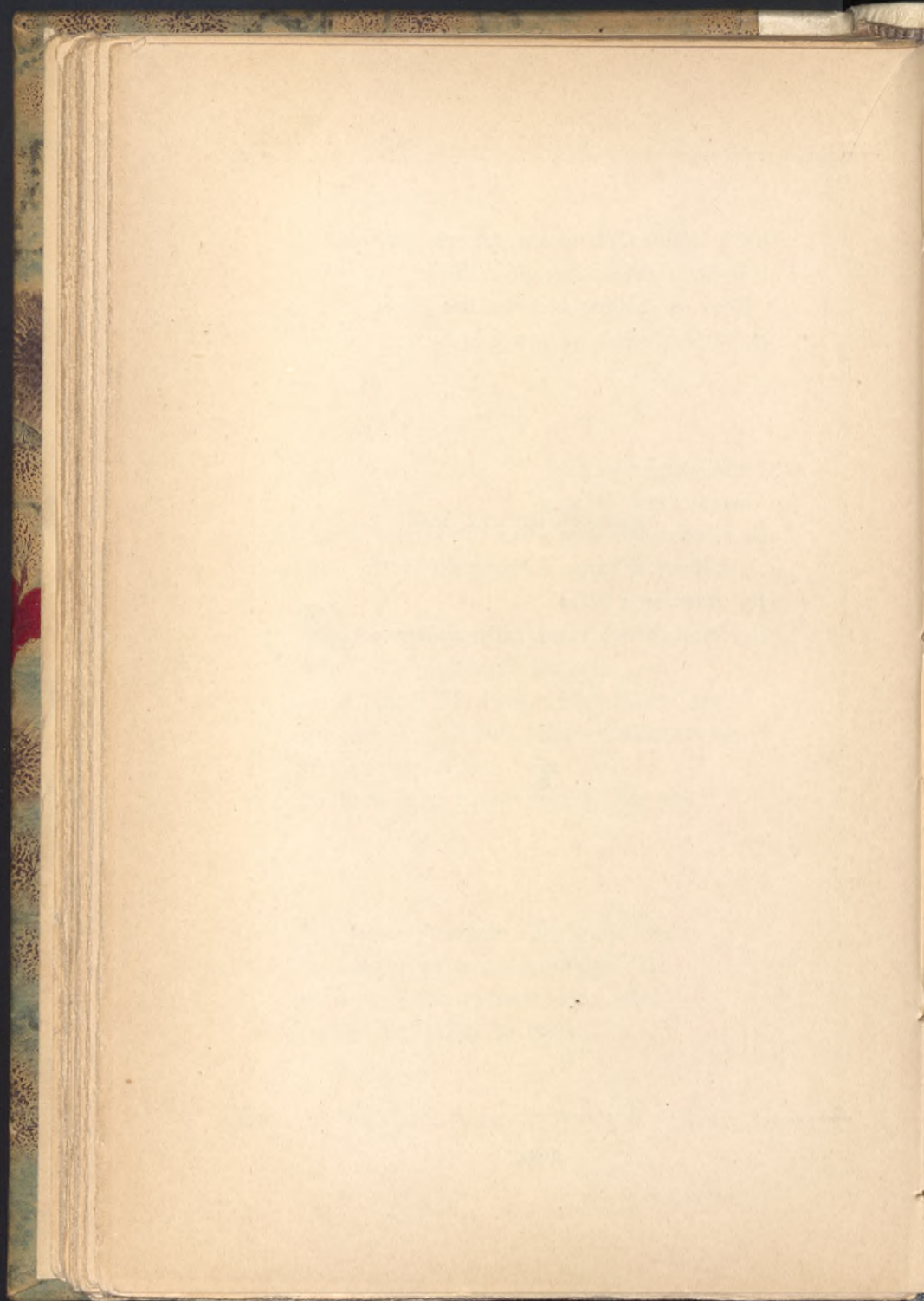
Så tung ligger sorgen
på templet och borgen
och dämpadt och tungt rullar åskans dån,
och stormen går fram öfver landen att buda
att lejonet af Juda
blef korsfäst af Juda i smälek och hån.

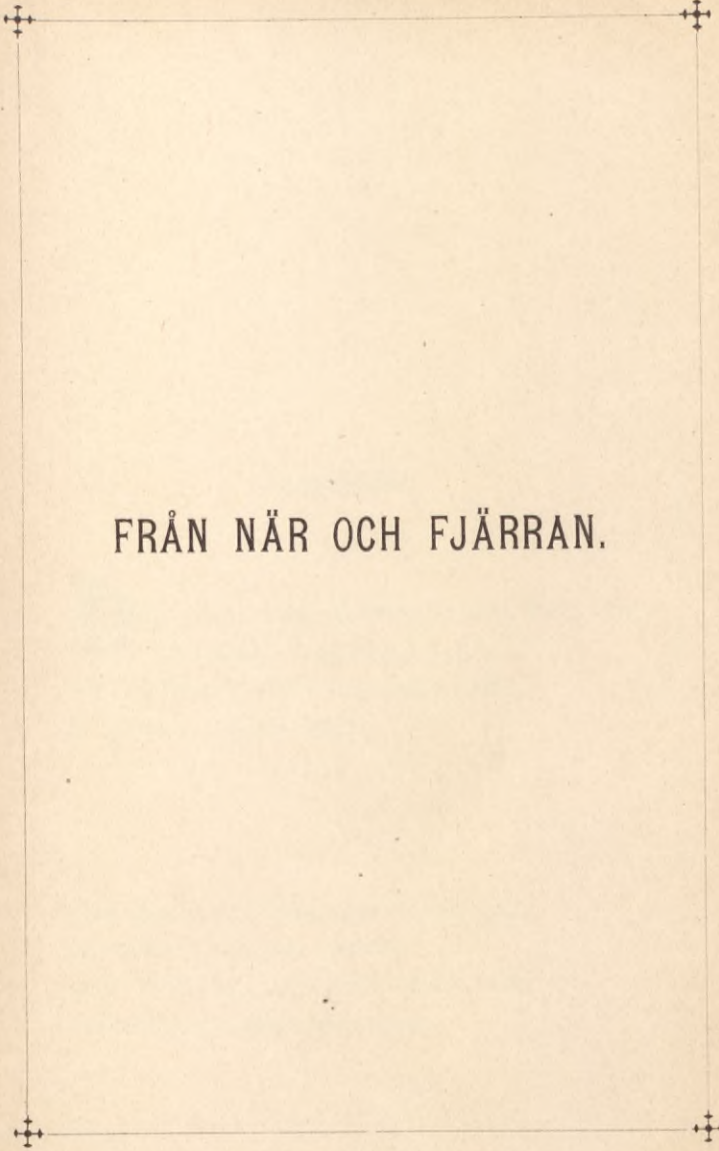
Och genom stormen ropa gälla röster
likt gråterskörnaş himmelshöga skri,
det ropar vildt i väster och i öster:
Det är förbi! Det är förbi!

Det är fullbordadt såsom det står skrifvet,
nu hvilat mörkret åter öfver lifvet,
åt Gog och Magog blef det åter gifvet
och världen sjönk på nytt i slafveri!

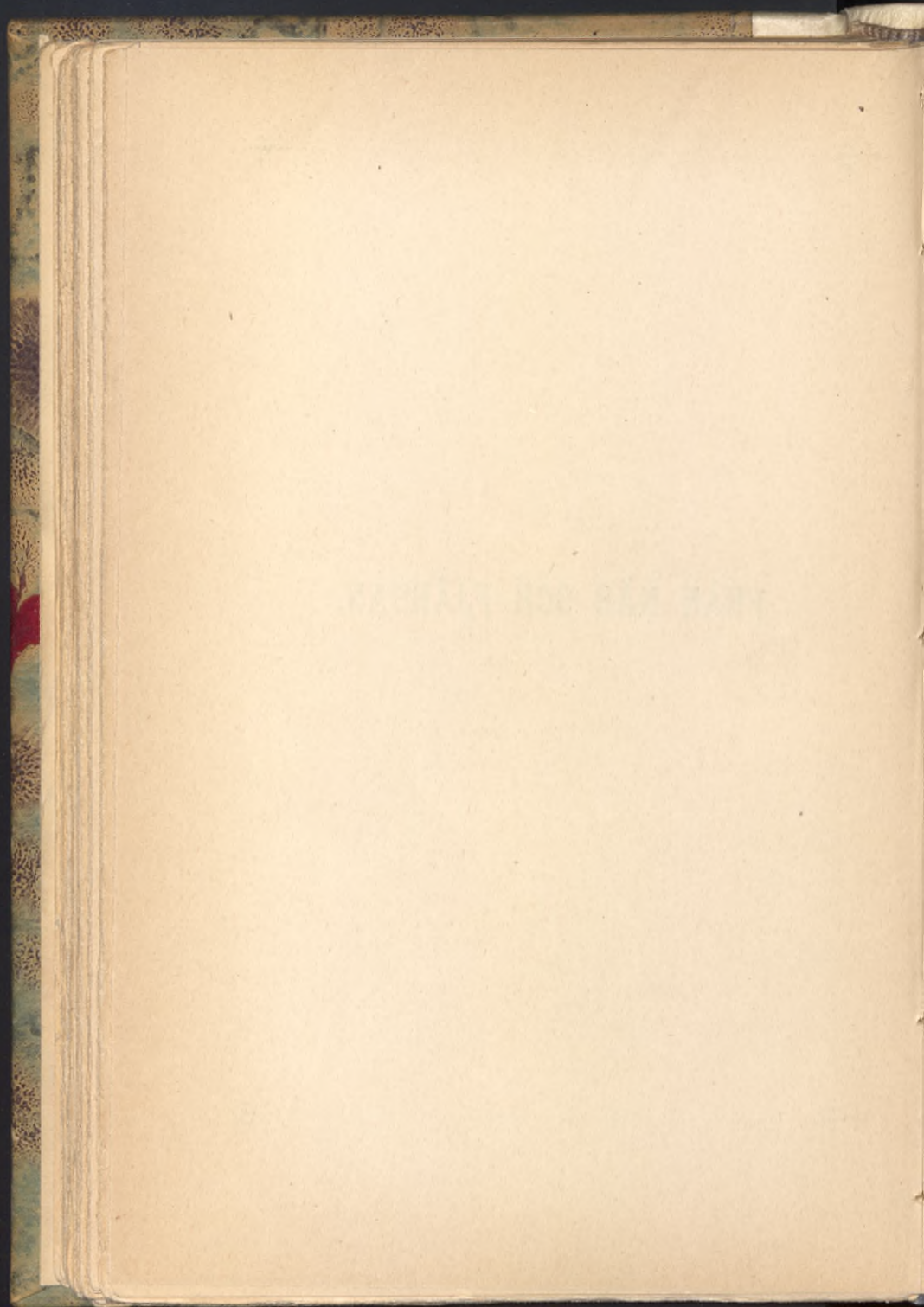
Så tung ligger sorgen
på templet och borgen
och rymden har sorg öfver mänskones son,
och molnen så tunga i himmelen sväfva
och mänskorna bäfva
och dämpadt och tungt rullar åskans dån.

FRÅN NÄR OCH FJÄRRAN.

Tronskifte.

Den gamle kung Kronos är död, hans son,
som ärfde hans tron, är ung
och hastig till sinnes och lätt på tån,
är nittonde seklets kung.

Den gamle var känd som en patriark,
en stillsam och tyst nomad,
som ströfvade kring öfver livvets mark,
beskedlig och jämn och glad.

Den unge är fallen för äfventyr,
på vägar dem själf han byggt
vid svindlande bråddjup han trotsigt styr
sitt susande iltågs flykt.

Så långsam och trög var den gamles gång,
han vände sig om och såg
tillbaka ibland för att se hur lång
var vägen, som bakom låg.

På stafven för milen han märken skar
och höll vid hvarenda dörr
att titta om allting därinne var
sig likt som det varit förr.

Det var ej så brydsamt att lefva med
vid Kronos den Gamles hof,
hans följe i anständig passgång skred,
man åt och man drack, man sof.

Den unge han aktar ej milens mängd
på stormande brådsnabb stråt,
han ser ej tillbaka på vägens längd,
han blickar blott djärft framåt.

Han älskar ej fraser och fagert tal
och icke kommandot: stopp!
Åt den, som ej lystrar till hans signal
han ryter ett kärft: se opp!

Så ångar han fram ifrån zon till zon,
den unge, den djärfve — men
de gamle bland folken behålla tron
på Kronos den Gamle än.

De sitta och meta i lifvets flod,
som förr liksom intet skett,
på samma förträffliga metmetod,
hvarpå deras fäder mett.

Då stormar det brusande tåget fram
med framtidens ilgods i,
det frustar, det stampar i rök och dam
och är i en blink förbi.

Det var det rullande nuget, som
försvann bakom närmsta krök,
de gamle de vända sig långsamt om,
men allt hvad de se är — rök.

Don Quixotte.

Vid allt mystiskt i naturen,
varslar det om svåra tider!
far han ännu kring och rider,
han af Sorgliga Figuren!

Det var han och ingen annan,
ty Mambrinos hjälm, den fina
lödderskålen såg jag skina
kring den kala hjältepannan.

Och den stolta Rosinante
såg jag styft och spattigt dansa.

På sin mula Sancho Panza
såg jag hänga som en vante.

*

Ädle resenär från Spanien,
är du icke trött att rida,
har du icke nog fått lida
af den eviga kampanjen?

Jag förstår din min, den varnar
mig för skämtan med det höga,
svaret lyser i ditt öga:
ännu vifta väderkvarnar!

*

Ja, igenom tiden rider
ännu riddarn af La Mancha,
enligt min och mångas tanka
är han med i dagens strider.

När mot obekanta faror
förutseende vi blicka
och mot väderkvarnar skicka
våra unga tappra skaror,

stiger don Quixotte ur grafven
och till vår och riddarns heder
är det han, som striden leder,
han som svänger fältherrstafven.

Clown Clopopisky.

Det var på nattkafét i »National»,
ett nöjets paradys med syndafall,
förbjudna frukter och den lede satan
i maskopi med Evor ifrån gatan
och gamle Adam själf i månggestalt
af nattflanörer från Berlins asfalt.
Och gamle Adam sladdrade och drack
och lefde röfvare bland glas och brickor
och slog sig lös med illa kända flickor
och söp sig full och bar sig åt som pack.

Min vän och jag vi sutto i en vrå
och drucko böhmiskt öl och sågo på,

hur slödderströmmen genom dörren drog
och pöbelbränningen i salen slog,
och hörde på, hur clownen Clopopisky,
förtroligt stämd och doftande af whisky,
berusadt öppen hjärtigt vemodsöm,
förtalde om sin kärleks Brustna dröm.

* * *

Han drack en klunk och nickade åt oss
och tände så på nytt sin papyross
— såg på en stund, hur tändsticksresten brann
och när han detta gjort, så sade han :

»En bifallsstorm kom rullande från raden
och bravoropen skrånade sig hesa
och en bukett flög öfver balustraden
och föll precis i skötet på Teresa.
Hon gaf en blick, som kunde smälta sten,
åt gifvaren, den ryske attachén

— och så en bugning åt publiken till
och hon red ut på *Lady Mill*.

Jag bet i läppen, vild af svartsjuk vrede,
och mumlade små böner till den lede,
men det var min tur, Zacco skrek: se opp!
och jag sprang in i hvinande galopp
och satte mig på baken plums pladask
och fick applåd af pöbel och patrask.

Men länge skulle ej min framgång vara
— »der schene Ajust», min kamrat, ni vet,
försökte locka mig till rolighet,
men det var stopp, jag kunde inte svara.
Jag bjöd nog till att säga he! och äh!
men bjuda till hur mycket än jag ville,
mitt gamla pröfvade pajazzosnille
var som förvandladt nu till sten och trä.

Amfiteaterns blickar blefvo buttra,
och raden började att halfhögt muttra,

och glåpordshaglet blef till slut orkan:
»gör konst, ynkygg» och »var kvick, din fan!»

Jag gjorde ännu ett försök att grina,
men plötsligen rann sinnet till på mig
och jag bröt ut: »Fördömda byke, tig!»
Då började de ruttna äggen hvina
från alla håll som kulorna i krig.
Och som en störtskur, ifrån himlen fallen,
det kom af gamla ben och äppelkart,
en lösryckt bänklist slog mig hårdt i skallen
och som en död jag föll och allt blef svart.

Och när jag återkommit till besinning,
jag låg i stallet på en knippa halm
och kände blodet sippra ur min tinning
och nästan kvädes af kompostens kvalm.
Och nesan frätte mig och skammen brände,
min själ sjönk djupt i grämselsens elände.
Då hör jag lätta steg där utanför,
det är Teresas lätta steg jag hör,

och tänk ändå! — Teresa är så god!
Och hvem har mätt en kvinnas ädelmod?
Kanhända själfva skymfens öfvermått
den ädelhjärtade till hjärtat gått?
— Nu är hon här att gråta vid mitt bröst
och torka af mitt blod och ge mig tröst
och säga: caro, caro, povro mio!

Då hörde jag herr diplomatens röst,
som sade: »Alltså fredag klockan tio!»

Då svor jag till och borrade min hjässa
i halmens tågor djupt och emot dessa
min tinnings färska sår jag söndermol
och skrek och skrattade och grät — och gol!
Ja, verkligen — jag gol — det var en vana,
en rolig konst ifrån min cirkusbana,
som *pièce de résistance* jag brukat den
och i min bittra sorg den kom igen.
Sen steg jag upp, gick ut och drack och slogs,
tills sorgerna med vettet rännt till skogs.»

Han drack en klunk och nickade åt oss
och tände så på nytt en papyross
och gjorde sen sin bästa kapriol
och stod på hufvudet och grät och gol.

Förrädarn.

Det lyste genom skogen
vid stranden af Loire,
det gick en dans på krogen
vid stranden af Loire.

Men den som stod på bordet
var Guy de Montcontour,
och den som förde ordet
var Guy de Montcontour.

Och allt blef tyst i salen,
när ministrelen sjöng.

Han drack och gaf pokalen
åt närmsta man och sjöng:

»Döm, Normandie, och döm, Provence,
döm, Frankrike, hans skuld,
den mans, som stal la gaye science
och sålde den för guld!

Döm, Frankrike, den man, som spillt
sin sång på lögn för lön,
döm, sköna Frankrike, ej mildt
Guilbert du Mont de Meune!

Hans sång var stolt i yngre år,
ej krympt och vingestäckt,
hans ungdom växte vild som vår,
hans glädjetrots var käckt.

Men fegt till hofvets kvalm han smög
från sångens fria lag
och sålde sig för guld och ljög
sig till ett riddarslag.

Nu sjunger han i silkedräkt
vid silfversmyckadt bord,
hans kind är gul, hans blick är släckt,
hans sång är tomma ord.

Hans sång är smicker blott och prål,
hans sång är platt och dum,
hans skrud är fin, hans själ har hål,
hans rygg är böjd i krum.

Han är en man som sålt sin själ,
ett tomt förtorkadt skal,

ett stoft i guldfodral, en träl
i flöjel och sindal.

Han är en man, som har förspillt
sig själf på lögn för lön,
döm, Frankrike, döm icke mildt
Guilbert du Mont de Meune!»

Renässans.

»Ja, sköna zirater, vid Pluto,
har skidan till värjan, du bär,
de röja din konst, Benvenuto,
— låt se, huru klingan är!»

Så ropade vännernas skara
och mästern Cellini log.
»Nå fram med din stolta Ferrara,
drag blankt!» — Cellini drog.

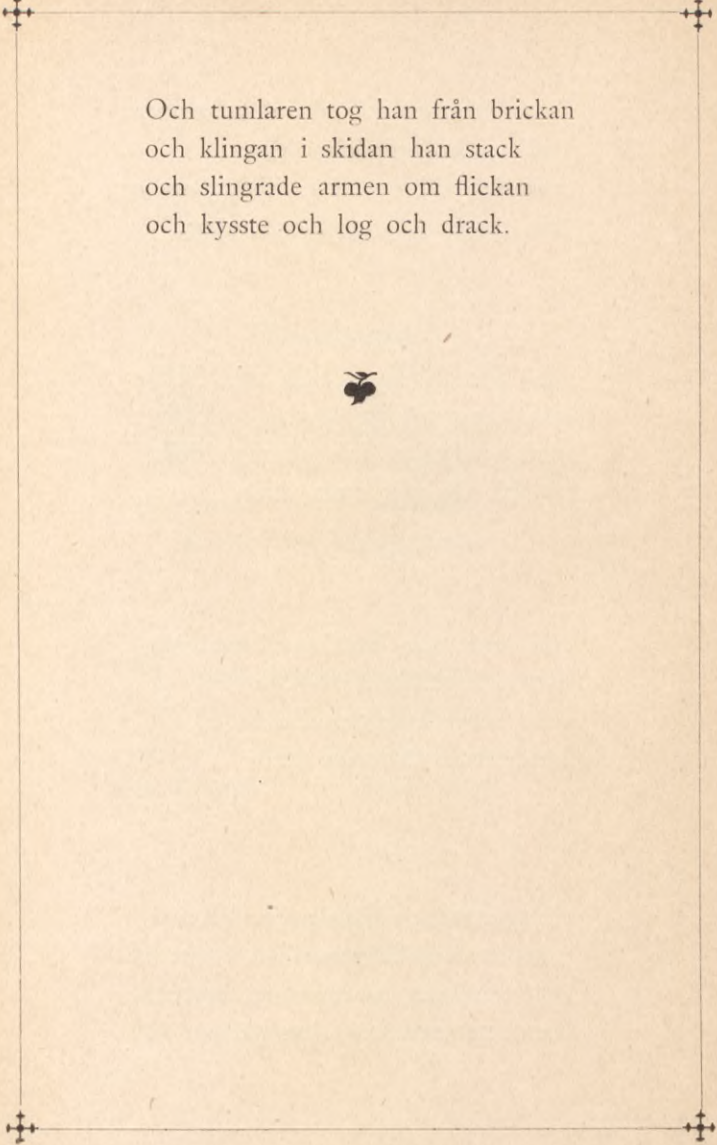
»Se hit, det är klingornas klinga,
en bättre har aldrig fåtts,
med den skall Cellini tvinga
sig fram öfverallt på trots!

Hvart hånsord från skamlösa strupar
skall tystas med denna egg,
med den vill jag slåss, tills jag stupar,
helt ensam med rygg mot vägg!

Med den vill jag skydda min flicka,
min konst vill jag skydda med den,
med handen på den vill jag dricka
en skål för min enda vän!»

Men hon, som bar kruset med vin i,
blef blek och blef röd igen
och hviskade sakta: »Cellini,
hvad heter din enda vän?»

Han svarade: »Vänskapen flyter
i hafvet som Tiberns älf,
den vän, som ej vänskapen bryter,
han heter så här — jag själf!»

Och tumlaren tog han från brickan
och klingan i skidan han stack
och slingrade armen om flickan
och kysste och log och drack.

De gode och de ädle.

Jag vill ej vara ädel, jag vill ej vara god,
de gode och de ädle de ställa upp sin stod
i skönaste belysning på högsta piedestal
med inskrift om bedrifter i hörnet af sin sal.

Sen stå de och betrakta sin älskliga bild,
hur ädel är ej minen, hur god och blid och mild,
de tänka i sitt hjärta: si, allt är ganska godt!
— men bakom står Hin onde och hostar så smått.

Idealism och realism.

Nu är jag led vid tidens skism
emellan jord och stjärnor.
Vår idealism och realism
de klyfva våra hjärnor.

Det ljugs, när porträtteradt grus
får namn af konst och fågring.
En syn, som sväfvar skön och ljus
i skyn, är sann som hägring.

Men strunt är strunt och snus är snus,
om ock i gyllne dosor,
och rosor i ett sprucket krus
är ändå alltid rosor.

Idealet.

Idealet är här, idealet är där,
idealet är likt sankte Pål, sankte Pär,
idealet är svart, idealet är hvitt
och likt påfvens skägg af en egen snitt,
idealet är lätt, idealet är tungt,
idealet är gammalt, idealet är ungt,
idealet är kärlek, idealet är hat,
idealet är Tolstoys och Nietzsches prat
— jag tror det är bäst att en hvar har sitt
som jag har mitt.

Hans högvördighet biskopen i Vexjö.

Det lider mot slutet af biskopskalaset
och biskopen klingar med gaffeln mot glaset
och fyller det bräddfyllt med skummande vin
och blinkar i smyg åt sin vän Heurlin.
Prostinnorna tystna, kaplanskorna tiga,
och halfmätta suckar af vördsamhet stiga
ur prostarnas djup, och bedröfvadt och tungt
mot tallriken blicka kaplan och adjunkt.
Af lyssnande andakt gå moln genom salen
i väntan på ett af de frejdade talen,
där biskopen plägar att utsmycka tron
med tankfulla bilder och klangfull ton.

Men Foibos Apollon i gnistrande char
olympisk och ljus öfver Thule far,
och strålar från gudomens härlighet stanna
bland lockarnas virrvarr kring biskopens panna
och skänka ett tycke af grekisk stil
åt biskopens fina, förnäma profil.
Och biskopen reser sig, ögonen ljunga
af trotsets, men icke af trones sken
och attiskt är saltet på biskopens tunga
och tankarna komma direkt från Athen.

Hur ystert de nakna kariterna springa
från biskopens läppar, hur ystert de svinga
kring salen i anakreontisk takt,
hur ädel och stolt går historiens Klio
som korledarinna förut för de nio,
hur skön kommer Eros i all sin makt!
Om frihet är talet och adel, som kräfver
heroiska bragder, och skönhet, som väfver
sitt soliga skimmer kring allt som är,
om guden i drufvan och sången och dansen,
i segrarens blick under lagerkransen,
i gratien som kvinnan i lemmarna bär,

om enhetens gud i materien och anden,
som härskar i alltet och lefver i granden,
om lifvet som lyckans och segrarnas ban
i skydd af den store och mäktige Pan.
Det är som lycksaliga korer hördes,
det är som den eviga plektern rördes
af Foibos Apollon med egen hand,
det klingar i luften, det dånar i marken,
centaurerna stampa därute i parken,
menaderna dansa på gårdens sand.

Och skogarnas åbor ur klyftorna lockas
och fauner och nymfer i fönsterna skockas
att le åt vårt vördiga prästerskap.
Och biskopen tystnar, och prostarna titta
förbluffade upp, och prostinnorna sitta
och stirra och undra med öppna gap.

Men snart går en hviskning i lön genom salen:
»Herr biskopen blickar för djupt i pokalen

— om detta får gå, så blir biskopen galen!»
Från hus och till hus går den stora skandalen
i hela den småländska jämmerdalen.

Bollspelet vid Trianon.

Det smattrar prat och slår boll och skrattar
emellan träden vid Trianon,
små markisinnor i schäferhattar,
de le och gnola, lonlaridon.

Små markisinnor på höga klackar,
de leka oskuld och herdefest
för unga herdar med stela nackar,
vicomte Lindor, monseigneur Alceste.

Men så med ett
vid närmsta stam

stack groft och bredt
ett hufvud fram.

Vicomten skrek: »Voilà la tête là!»
och monseigneur slog förbi sin boll
och »qu'est ce que c'est» och »qui est la tête là»
det ljud i korus från alla håll.

Och näsor rynkas förnämt koçetta,
en hastig knyck i hvar nacke far
och markisinnorna hoppa lätta
och bollen flyger från par till par.

Men tyst därifrån
med tunga fjät
går dräggens son,
Jourdan Coupe-tête.

Ur Friederike Brions visor.

Annu går dansen kring eken
och dansen är mig kär,
men går jag själf i leken,
är sorgen också där.

Och sitter jag vid väfven
att söka mödans fred,
då kommer sorgen äfven
och sorgen väfver med.

Och vandrar jag i skogen
en kväll att trösta mig,
då vandrar sorgen trogen
på samma tysta stig.

*

Den stolta Rhen, som tågar
förbi små tysta hem,
hvad frågar han, hvad frågar
den stolte efter dem!

Hans bölja speglar häcken
och slår mot trappans rand
och tar sin gård af bäcken
och vaggar skum i land.

Af allt han ser han kastar
ett vänligt återsken,
men utan hvila hastar
till hafs den stolta Rhen.

*

Jag mötte en flicka, hon bar sitt barn,
hon rodnade skamset förlägen,
hennes dräkt var lump, hennes namn var skarn,
hennes hem var den ändlösa vägen.

Hon hade dock något att kalla för sitt,
mot hvarandra de värmdes sig varma,
jag ville att flickans barn var mitt,
jag ville jag vore den arma.

Sålunda talade Zarathustra.

En natt gick Zarathustra upp på berget med sina lärjungar för att betrakta stjärnorna.

Och vid de sutto på berget och blickade upp mot himmelen eller skådade ned mot dalen, där skogen växte utmed branterna, sänkte Zarathustra sitt hufvud och föll i tankar.

Därefter höjde han åter sitt hufvud, talade och sade:

»Huru ofta hafver jag icke sagt eder dessa orden: flyr dygden och befliter eder om det ondt är! Ty I veten, att dygden är fåvitska trälars tal och att det onda är ett godt för den som är det ondas herre och icke tjänare. Och huru hafver jag icke förmanat eder att älska och förkofra eder själfvandes och icke eder nästa! Ty lifvet är kort

och den som gör andras gärning och icke egen, han skall vara såsom ett torrt träd och det torra trädet kan aldrig varda till virke i den bryggan som leder till öfvermänniskan.

Men när hafver jag sagt eder att I skolen binda människorna med band, på det I själfva mån vara fria? Det är trälars sed, som till makt komma. Eller när hafver jag sagt eder att I skolen slå och förtrampa dem som täfla med eder om högheten? Det är trälred.

Skåder ned på skogen, där många toppar skjuta upp öfver de andra! Månne det höga trädet varder högre, om de låga träden huggas ned? Eller höjer edra ögon upp till de tusen sinom hundra tusen stjärnorna, som tindra i rymden! Tron I, att den stjärnan Sirius glänser med klarare sken, om de öfriga stjärnorna släckas? Det är småpiltars tro.

Så vakter eder nu för trälars sed och småpiltars tro, när I låten öfvermänniskan växa i eder! Ho vet, om den sig störst tänker är den störste? Och månne icke den ännu klenväxte, som stor växtkraft hafver, är större än den redan storväxte, som mindre kraft hafver af begynnelsen och allaredo uppfyllt sitt växandes mått? Så låter hvar och en växa och lysa efter sin art och förmåga

och varer icke lågsinnade! Den där starkast lyser
och störst är af alla, när alla äro i sitt fylle och
sin fulländning, af hans frö och gnista skall öfver-
människan framgå!»

Sålunda talade Zarathustra och hans lärjungar
förundrade sig storligen.

Atlantis.

Lifssorlet forsar från staden,
tung är den hvälvande kampens musik.
Högt ur den dofva kaskaden
stänker ibland som ett skrik.
— Här är det stilla,
här ligger vattnet
stilla i tigande vik.

Här är det ödsligt och stilla,
här är det långt från det verkligas strand,
drömmarnas sväfvande villa
väfves om vatten och land.

Luta ditt hufvud
hit mot min skuldra,
se öfver relingens rand!

Tingen, som skymta på botten,
äro ej klippor och reflexer och skär
— ser du de glänsande slotten,
ser du palatserna där?
Sagans Atlantis,
drömmens Atlantis,
världen, som sjönk, det är!

Skinande hvita fasader
rundt kring en skimrande marmorborg,
heliga stoder i rader,
gårdar och gator och torg!
Nu är det öde,
hän genom staden
vandrar dess minne i sorg.

Guldet fick makt att förtrycka,
rikmännens kast, en förnäm myriad,
stal millionernas lycka,
åt och drack och var glad,
vann sin förfinings
segrar, och nöden
växte med segrarnas rad.

Så efter mäktiga öden
sjönk och förgicks Atlantidernas makt,
folket, som själf gaf sig döden,
ligger i grafvarna lagdt.
Härligt begåfvadt,
sjunket, förfallet,
sist till sin undergång bragt!

Hafvet har prydt med koraller
dödsdrömmens stad, där de hänsofne bo.
Solljus likt stjärnskimmer faller
matt öfver grafvarnas ro.

Algernas fibrer
grönskande näten
kring kolonnaderna sno.

En gång, ja en gång för oss ock
slocknandets kommande timme är satt.
En gång, ja en gång på oss ock
faller väl slummer och natt,
vagga väl vågor,
lyser väl solens
sken genom vågorna matt.

Staden, som sorlar från stranden,
står på en grund, som är lera och slam.
En gång går haf öfver landen,
går öfver städerna fram.
Öfver oss sorlar,
öfver oss gungar
folk af en främmande stam.

Infruset.

Skarp som nordanstormen
allas kamp mot alla
kyler genom mårgen
och gör hjärtan kalla.

Det som löfomrankadt
lyste varmt i solen
liknar snart en boning
på en ö vid polen.

Men ännu därinne
milda känslor bygga,

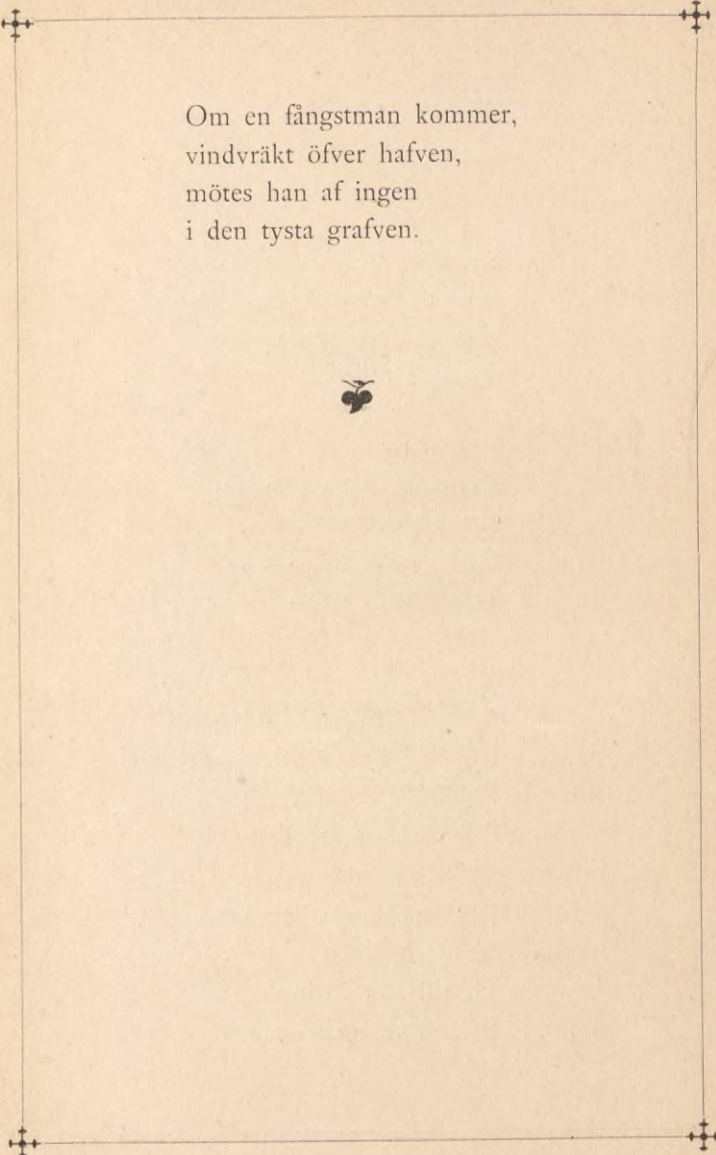
sitta där och sörja,
lutande och skygga.

Stundom de med möda
kylans fjättrar skaka,
vilja ut men stappla
frysande tillbaka.

Kampens bistra frostvind
isar allt det varma,
alltför kallt är lifvet
för de veka arma.

Längre lider vintern,
kortare blir dagen,
mörkare blir mörkret,
blekare bli dragen.

Tills med stela lemmar
alla ligga döde
och till slut därinne
allt är tomt och öde.

Om en fångstman kommer,
vindvräkt öfver hafven,
mötes han af ingen
i den tysta grafven.

Tröst.

När sorgen kommer, som när natten skymmer
i vilda skogen, där en man går vill,
hvem tror på ljuset, som i fjärran rymmer,
och sken som skymta fram och flämta till?
På skämt de glimta och på skämt de flykta,
hvem tar en lyktman för en man med lykta?

Nej, sörja sorgen ut, tills hjärnan domnar
i trötthetsdvala, är den tröst vi fått
— det är som vandrarn, som går vill och somnar
på mossans mjuka dun och sofver godt.
Och när han vaknar ur den skumma drömmen,
ser morgonsolen in i skogens gömmen.

Fylgia.

Fylgia, Fylgia, fly mig ej,
när jag drags af det låga mot dyn,
du skygga, förnäma, sky mig ej,
när med lumpna tankar jag skymmer din veka
gestalt,
som sväfvar i skönhet och stjärnglans
och drömmar af ljus för min syn
så nära mig,
men så fjärran dock
som den fjärran fjärran skyn,
du eftertrådda, du oåtkomliga,
du flicka af skönhetslängtan,
du väsen i dräkt af lifvets skiraste silfverskir
med lyckliga drag och kärlekens skäraste törnros-
skimmer i hyn.

Fylgia, Fylgia, fly mig ej,
du skygga, förnäma, sky mig ej,
du min skönhetslängtan,
som mot dagens sorger
är min skyddande tröst i nattens syn!

+

+

Koros.

+ **S**vara, gif rätt åt den stoftgrandfödde,
Moir, som dolt dig i mörker och natt,
formande Kaos och länkande Kosmos' gång!

Hvarföre födas och dö vi,
hvarföre stappas vi lifskvalbrutne
släkt efter släkt invid dödens brant?
Hvi göt du giftet af längtan i barmen,
hvi har du satt oss omätliga mål,
medan du dock slungar vandrarn i djupet
just vid hans första försökande fjät?
Är du blott slumpens ymnighetshorn,
gjutande evigt en varelseström
syftemåslöst genom ändlösa rum?

Är du en ondskefull dämon,
skapande väsen för gyckels skull,
väsen att leka med,
väsen att pina,
väsen att döda för roskull?

Den evige juden.

Afven jag har sett den gamle vandrarn,
sedd af världens skalder, hvart han kom,
men han var ej lik den bittre klandrarn,
icke trotsarn inför Herranom,
icke sörjarn, som de sjunga om.

+

Det var sent en afton härom året,
dungen susade sin sommarsång,
sjön gick böljegång mot videsnåret,
där jag låg i gräset kvällen lång,
drömmande om lifvets böljegång.

Kyftu!

Mången gammal halftförklungen sägen
drog förbi min själ i brokigt tåg,
där jag låg och stirrade mot vägen,
halft till sömn förförd af vind och våg
— men med ens ett underting jag såg.

Ty där höjde sig vid närmsta backe
världsomvandrarens titanfigur,
tiden tyngde på hans gamla nacke,
härjad var han hårdt af ur och skur,
men massiv och väldig som en mur.

Bredden af hans skuldror fyllde måttet
utaf vägens bredd från tall till tall.
Och hans pannas hvalf var mörkt som brottet,
mörkt som skuggan af det syndafall,
som all tid har tyngt på världen all.

Och i blicken låg ännu den pina,
som i människornas lif är lagdt

af den makt, som älskar att förtvina
hvad den själf till sol och lycka bragt,
födelsens och dödens hårda makt.

Men i silfverskäggets munvik drog det
som till ett föryngradt löjets drag,
midt i ögats dystra pina log det
som mot nattens moln en nyfödd dag,
full af hopp och värme och behag.

Och förundrad såg jag gubben stiga
utför branten närmare mot mig,
jag var upprörd, kunde icke tiga,
och jag sade: »Hvad kan glädja dig,
vandrare på den fördömdes stig?»

Och han log och sade: »Jag har lidit,
men min plåga är ej mer så tung.
Medan seklen trögt och tungsamt skridit

har jag känt mig mer och mera ung,
jag blir glad till slutet som en kung.

I min själ har droppat ned en droppe
af ett löje öfver lifvets lott,
det är någonting på tok däruppe,
det är somt Vår Herre missförstått,
äfvén han förväxlar ondt och godt.

Lyckan kommer, sorgen kommer äfvén,
som ett tjuftöjkestreck af något barn,
någon står och smusslar in i väfven
af vårt lif ett nyckfullt spunnet garn
som till helgon gör oss eller skarn.

Världsförloppet vecklar ut sig galet,
det är komiskt midt i all sin ståt,
därför ler jag åt det långa kvalet,
det är icke värdt en klagolåt,
när all världen är att skratta åt!»

Och han gick, det sågs ännu på nacken
hur han mumlade ibland och log,
sist försvann han vid en krök af backen,
aftonsolen bakom bergen drog,
vinden susade och vågen slog.

Oväder.

Efter Adelbert v. Chamisso.

Från tinnarne af borgen
den gamle kungen såg
utöfver det mörknande landet
med mörknande sorgsen håg.

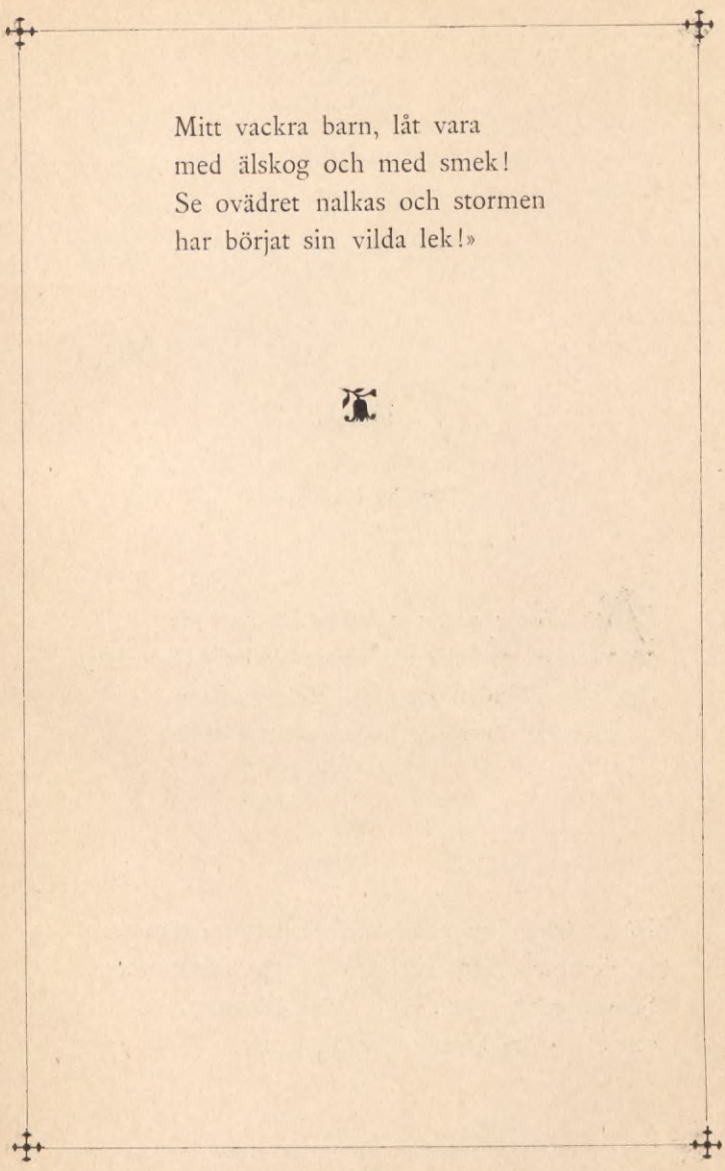
Ett oväder drog sig tillsammans
och började tungt sin färd,
han höll den högra handen
på fästet af sitt svärd.

Den gyllne härskarspiran,
han i den vänstra bar,
han släppte för att hålla
sin kungakrona kvar.

Hans unga älskarinna
försagdt i manteln drog:
du älskar mig ej mera,
jag vet, jag ser det nog.

»Mitt vackra barn, låt vara
med älskog och lust och smek!
Se ovädret nalkas och stormen
har börjat sin vilda lek!

Jag är ej en mäktig konung
häruppe i stormens dån,
men tunga och hårda tiders
vanmäktige fruktande son.

Mitt vackra barn, låt vara
med älskog och med smek!
Se ovädret nalkas och stormen
har börjat sin vilda lek!»

Höst.

Efter Nicolaus Lenau.

Af hösten redan bokarna kläds röda,
som på en sjuk, hvars blod af helsot härjas,
den bleka kinden stundom flyktigt färgas
— men det är rosor hvilka snart förblöda.

Hör, bäcken smygande och stillsamt strömmar
i dalen ned, hans sorl blir knappt förnummet.
Så smyger tyst en vän i dödsbäddsrummet
att icke störa lifvets sista drömmar.

Här för den sorgsne är det godt att vara,
naturen själf har sett sin sommar mulna
och sett sin glädje frysa bort och gulna
och kan den klagande med klagan svara.

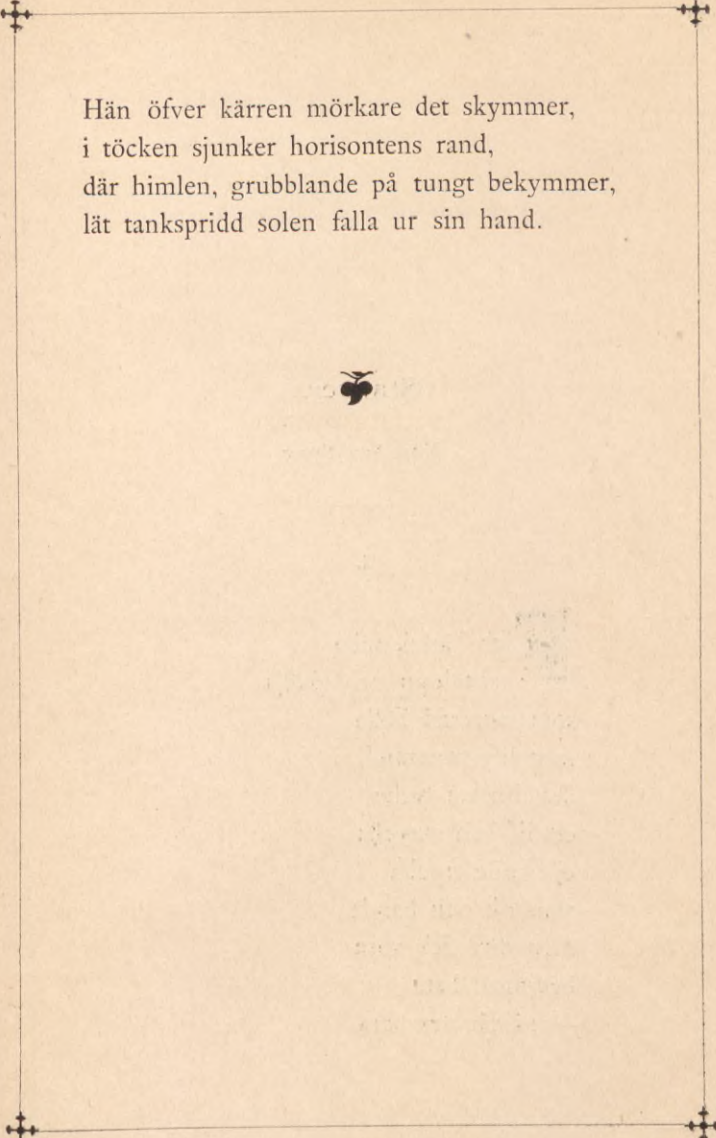

Hedstämning.

Efter Nicolaus Lenau.

På himlens anlet vandrar tung en tanke,
en molnstod, kopparkantad, grå och vit,
och snåren vrida sig, som själakranke
på plågans bädd, i vinden hit och dit.

Som ögat blinkar, stridande med tåren,
så lyser matt en ljungeld då och då
ur skyarna, de dunkla ögonhåren,
med dämpadt svårmod höres dundret gå.

Hän öfver kärren mörkare det skymmer,
i töcken sjunker horisontens rand,
där himlen, grubblande på tungt bekymmer,
lät tankspridd solen falla ur sin hand.

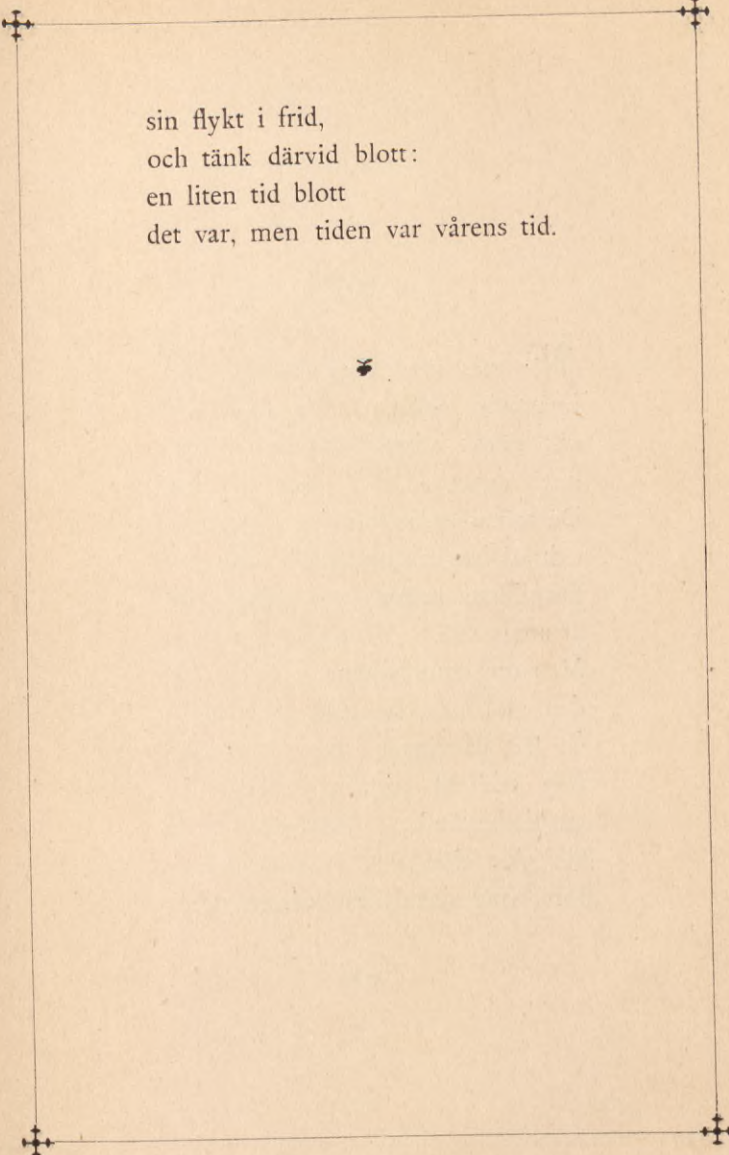

Stanzer.

Efter lord Byron.

I.

Fick kärlek följa
sitt lopp och skölja
som stormfri bölja
mot lifvets strand,
den högsta lycka
ett lif kan smycka
ej skulle trycka
som ok och band;
men den fick vara
bevingad bara
— så låt den fara

sin flykt i frid,
och tänk därvid blott:
en liten tid blott
det var, men tiden var vårens tid.

II.

När två, som tvista,
hvarandra mista,
vill hjärtat brista
och hoppet dö.
De mötas sedan
och då har svedan
förmildrats redan
af årens snö.
Men om man tvingar
den gud, som svingar
sig lätt på vingar
från strid till strid,
att bli beständig,
blir gles, eländig
hans vingeskrud ifrån vårens tid.

III.

Han älskar dater,
han välter stater,
men af traktater
förkväfs hans makt.
Åt lugnets gränder,
åt hvilans länder
han ryggen vänder
med kallt förakt.
Från fredens vanor
på nya banor
hans stolta fanor
gå ut på färd.
Ej ro han aktar,
ej eftertraktar
en tron, som ej är hans välde värd.

IV.

Och hvarför dröja
tills drömmens slöja
rycks af att röja
att kärlek flytt?
Hvarann bevaka
och snålt ransaka
för ej tillbaka
hans eld på nytt.
Låt den ej hinna
se år förrinna
och trögt förbrinna
och flämta matt.
Försök ej härma
förgången värma,
men säg farväl med en väns: god natt!

v.

Ej slikt ett minne
gör mörkt vårt sinne,
det står därinne
med ljusa drag.
Vi sluppo tämjas
med tvång att sämjas
och mätte vämjas
åt allt en dag.
Och än står fager
den ungdomsdager,
ej tid förtager,
kring det som var.
Och till det sista
var än en gnista
af smeksam ömhet i ögat kvar.

VI.

Att lös sig rycka,
när än ens lycka
är ung, vi tycka
en bitter kur.
Men om vi stannat,
hvad blef det annat
än hjärtat fann att
det satts i bur.
När år stämt ner oss,
han öfverger oss,
den gossen Eros,
de unges gäst.
Fast djärf och vågsam,
fast skarp och plågsam,
den bittra kuren kurerar bäst.

Hymn till den själiska skönheten.

Efter Shelley.

En okänd andekrafts fördolda ham
är midt ibland oss, trolsk och aningsrik,
och luftig lik en vind och blomdoft lik
och lik den bleka glimt, som skymtar fram
af månglans bakom bergens furutäckta kam,
den ger ett flyktigt, skirt behag
åt själar och åt anletsdrag.
Den är oss kär som minnet af musik,
som kvällens skimmer, nattens sus
och skyars färd i stjärneljus
ej blott för ljufhets skull, men kär
för allting underbart den innebär.

Du skönhetsande, hvilken helgar allt
i mänsklig form och tanke, som har fått
ett återsken af dig, hvart har du gått?
Hvi sågs du blott i flyende gestalt
från denna sorgens dal, där allt är tomt och kallt?
Spörj, hvi en regnbågsbild, som flytt,
när solen skymts — ej tändts på nytt,
hvi lifvets syner släckts som stjärneskott,
hvi födelsen och döden kom,
hvi ljus och skugga växla om
i lifvets som i dygnets lopp,
hvi hat och kärlek finns och sorg och hopp!

Men ingen röst från ofvan ger ett svar
åt skald och siare, som spörja så,
och namnen Himmel, Dämon, Ande stå
som minnen af en olöst fråga kvar,
blott ljud, som lockat oss, men ej tydt gåtan klar.
Ty hvad är allt den vise vet
— fåfänglighet, förgänglighet!
Likt bergens töcken är det svar vi få,
likt ett ackord, i natten hördt,
från strängar, hvilka vinden rört

likt månljus på en nattmörk ström,
en skymt af sant och skönt i lifvets dröm.

Vår själf tillit, vårt hopp, vår kärlek går
och kommer likt en sky som flyr förbi.
Odödlighet och allmakt ägde vi,
om, höge ande, du, som allt förmår
i all din härlighet blef ständig gäst i vår.
Du sympatiens sändebud
från blick till blick hos man och brud,
du element som tankar klarna i
som ljus i natten, dröj och gif
dig helt åt oss i död som lif,
ty utan dig är lif som död
af mörker fullt och skräck och själanöd!

Som barn jag sökte andar och jag sprang
att finna dem, när stjärnor lyste tyst
i skog, i skumt gemak, där byst vid byst
af hädansofne skymtade — jag tvang
min röst att ropa namn af hemsk och sällsam
klang.

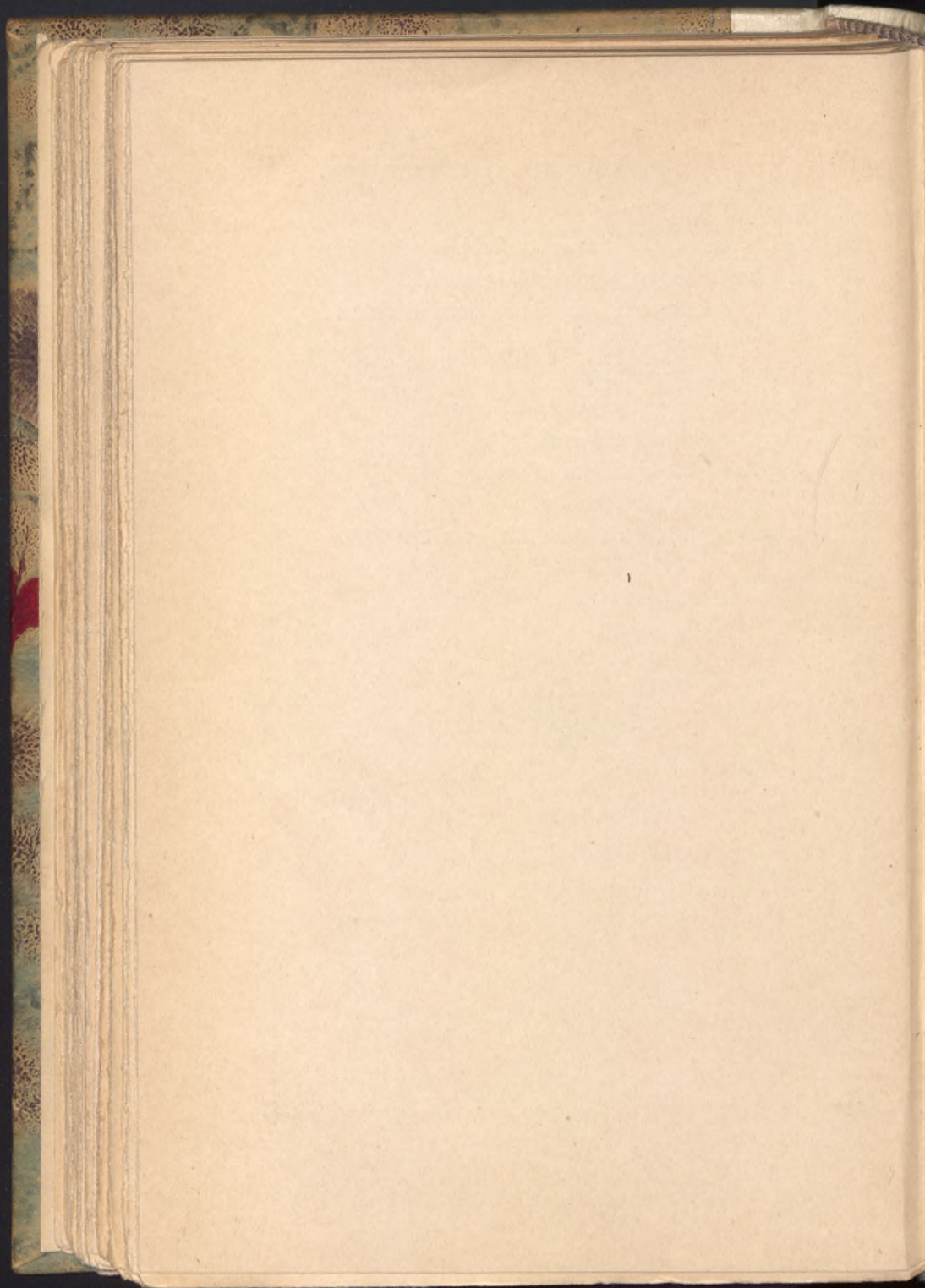
Ej ljud vardt hördt, ej svar jag fick,
men när i drömmar sänkt jag gick
en vår, då allt, af milda vindar kysst,
slog ut i knopp och väcktes opp
till sång och doft och sommarhopp,
med ens din närhet jag förnam,
då skrek jag till — i salighet jag sam.

Har jag ej ägnat allt min makt förmår
åt dig, du Majestätiska Behag?
Fantomer nu som då frammanar jag,
mitt öga fuktas och mitt hjärta slår,
när bäfvande och rörd med dem jag går
i slott, af trolska syner byggdt
och lyss till höga tankars flykt.
Spörj dem, om hopp har lyst i mina drag,
som ej förbands med svärmeri
att du skall lösa världen fri
ur trälldomens och mörkrets famn
och bringa oss allt ljuft, som ej har namn!

Mot aftonen blir dagern mera blid
och allvarsam, det är en harmoni

i allt vi se, när sommarn är förbi,
en klarblå glans i skyn, en höstens frid,
som icke hörts och setts och känts i sommartid.
Så låt din kraft, som djup och rik,
naturens egen sanning lik,
steg ned i mig som ung, med åren bli
en fridens stilla kraft i mig,
som älskar dig och som af dig,
du ljusa ande, lärt och lär
att sky mig själf och älska allt, som är!

Innehåll.

Från Värmland:

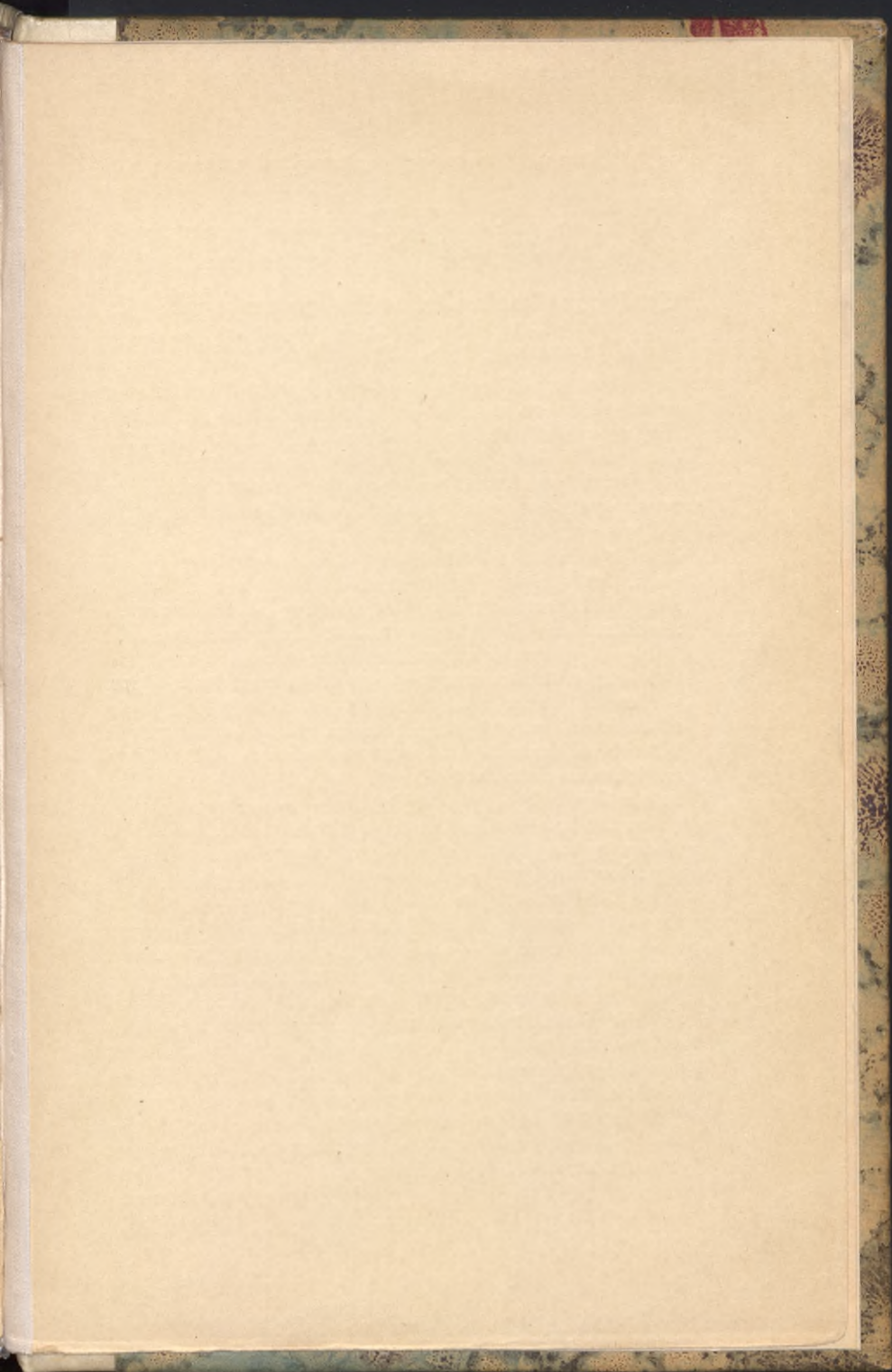
Balen	3
En liten låt om våren	27
Bärgslagstroll	30
Blixten	33
Gamle Skam	37
Jäntblig	41
Korporal Storm	43
Mordet i Vindfallsängen	45
I valet och kvalet	50
Tre trallande jäntor	53
En nyårslåt	55
Den gamla goda tiden	57
Säf, säf, susa	60
I bönhuset	62
Stadens löjtnant	65
"Skalden Wennerbom"	67

Bibliska fantasier:

Mannen och kvinnan	73
Vår	79
Höst	81
Saul och David	83
Upp till Salem	89
Predikaren	92
En syn	97
Hosiannah!	100
Det är fullbordadt	102

Från när och fjärran:

Tronskifte	107
Don Quixotte	111
Clown Clopopisky	114
Förrädarn	120
Renässans	124
De gode och de ädle	127
Idealism och realism	128
Idealet	129
Hans högvördighet biskopen i Vexjö	130
Bollspelet vid Trianon	134
Ur Friederike Brions visor	136
Sälunda talade Zarathustra	139
Atlantis	142
Infruset	146
Tröst	149
Fylgia	150
Koros	152
Den evige juden	154
Oväder	159
Höst	162
Hedstämning	164
Stanzer	166
Hymn till den själiska skönheten	173

På ALBERT BONNIERS förlag har förut utkommit af

Gustaf Fröding:

Guitarr och dragharmonika. Mixtum pictum på vers. 2:a genomsedda och något tillökade upplagan. 2: 25; inb. 3: 25.

»Det er *Folkeviser*, saa *agte i Tonen* som nogen, der er skrevet af en navnlos Digter, og saa *personligt humoristiske* som den virkelige Folkeviser aldrig bliver. Der er i dem paa en Gang *Lattermildhed og hellig Naivitet*.

De klinger snart saa sangagtigt, at man uvilkaarligt nynner, mens man læser, snart saa barnligt taktfast, at det er, som hørte man Bondedans i Træsko. Og under det Hele et *Skælmeri*, der kan stige til *smittende Overgivenhed*. — Undertiden naar Fröding i disse Smaaaviser en *Bellman'ske Kraft* i Ævnet til at male og samtidig faa alt det komiske frem.»

(Georg Brandes i »Politiken».)

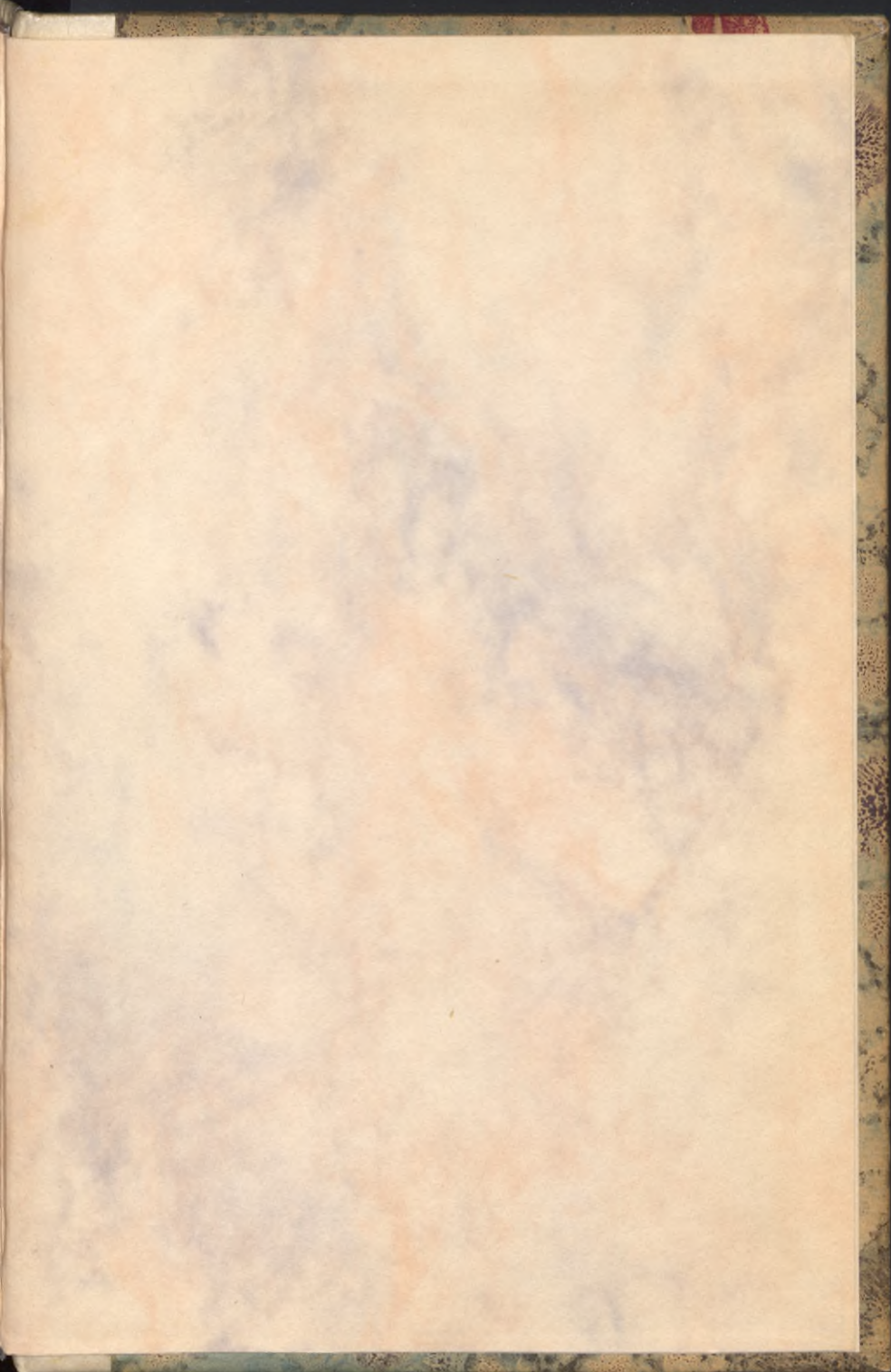
»— Jag vet få saker i vår nuvarande litteratur, hvilka i så hög grad intressera mig som dessa vermländska låtar. — Just så känner jag igen folket och naturen, här i vers skildrade af en, som fångat *själfva quinta essentia* i deras lif, och skildrade i en form så *mästerlig och fulländad*, att svårigheterna och deras öfvervinnande af en flyktig läsare kanske kan helt och hållet förbises.» (Svensk Tidskrift.)

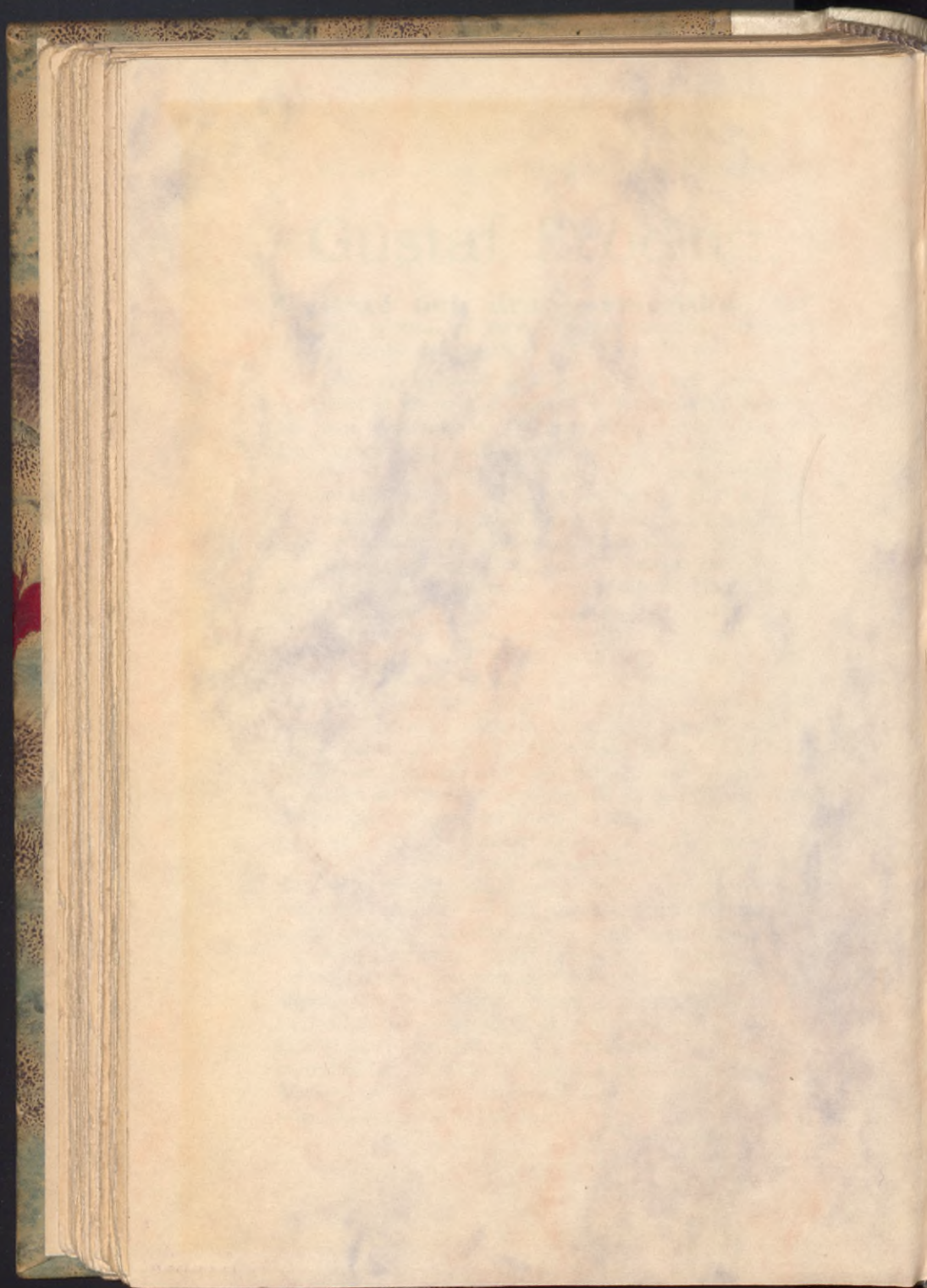
»Det är *synnerligen uppfriskande* att påträffa en diktare af den *ursprunglighet, det friska och kraftiga gry*, som röjer sig i herr Frödings diktsamling.» (Finsk Tidskrift.)

»Det är *äkta svensk nationel stämning*, svenskt landskap och svenskt folklif, som skildras, svensk romantik och svensk realism. — Man skiljes ej gärna eller snart från Gustaf Frödings diktning —» (Nya Dagl. Allehanda.)

»En i grunden *mycket förnäm bok*. Diktaren vänder sig till läsare, som veta att värdera en *osviktigt träffsäker diktion*, versens *spänstiga elegans* och det *öfverlägsna sätt*, på hvilket han reder sig med modulationerna i de konstfulla tonarter han valt. — Uti nutidsdikterna röjer sig en individualitet, hvilken intresserar genom det *manliga, fin-känsliga, aristokratiskt reserverade* i karakteren, och *humor*, som allt emellanåt bryter fram.»

(Nya Pressen, Helsingfors.)

NILS LINDE
BOKBINDARE
GÖTEBORG

